

PRAZNIKI - KOLIKO JIH POZNAAMO?

Avtorici:

Dolores Seničar in Vesna Vrečer

8. razred devetletke

Mentorica:

Lidija Mikic-Šega

OSNOVNA ŠOLA HUDINJA

Šolsko leto: 2004/2005

OSNOVNA ŠOLA HUDINJA

Mariborska 125, CELJE

RAZISKOVALNA NALOGA

PRAZNIKI – KOLIKO JIH POZNAMO?

Avtorici:

Dolores Seničar in Vesna Vrečer

8.a/9

Mentorica:

Lidija Mikic-Šega

Celje, april 2005

KAZALO

KAZALO	2
KAZALO TABEL	4
KAZALO GRAFOV	4
KAZALO SLIK	5
I. POVZETEK	6
II. UVOD	7
III. TEORETIČNI DEL NALOGE	8
1. NOVO LETO	8
2. SVETI TRIJE KRALJI	9
3. SVEČNICA	9
4. SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK	10
5. PUST	10
6. PEPELNICA	11
7. VALENTINOVO in GREGORJEVO	11
8. DAN ŽENA in MATERINSKI DAN	12
9. 40 MUČENCEV	12
10. VELIKA NOČ in VELIKONOČNI PONEDELJEK	13
11. JURIJEVO	13
12. DAN UPORA PROTI OKUPATORJU	14
13. PRAZNIK DELA	14
14. BINKOŠTI	15
15. DAN DRŽAVNOSTI	15
16. VELIKI ŠMAREN	15
17. DAN REFORMACIJE	16
18. DAN MRTVIH	16
19. MARTINOVO	16
20. MIKLAVŽEVO	17
21. BOŽIČ	18
22. DAN SAMOSTOJNOSTI	18
IV. EKSPERIMENTALNI DEL NALOGE	19
1. RAZISKOVALNI PROBLEM	19
2. HIPOTEZE	19
3. RAZISKOVALNE METODE	19
4. VZOREC ZA ANKETIRANJE	20

5. ANALIZA ANKETE.....	21
5.1 OD KOD PRIHAJAŠ?.....	21
5.2 KOLIKO PRAZNIKOV MISLIŠ, DA IMAMO SLOVENCİ?	22
5.3 NAŠTEJ VSAJ NEKAJ PRAZNIKOV, KI SE JIH SPOMNIŠ.....	23
5.4 POZNAŠ NAMEN PUSTOVANJA?.....	26
5.5 KATERI PRAZNIK, POLEG VALENTINOVEGA, ŠE IMAMO LJUDJE ZA PRAZNIK ZALJUBLJENCEV?	27
5.6 POVEŽI, KAR SODI SKUPAJ.....	28
5.7 KATERA PRAZNIKA STA POSVEČENA SAMO ŽENSKAM?	30
5.8 KATERI KATOLIŠKI PRAZNIK JE POLEG BOŽIČA NAJVEČJI IN NAJSTAREJŠI?.....	31
5.9 PRAZNIK 1. MAJ JE:	32
5.10 KAJ PONAVALDI STOJI OB CESTAH OB 1. MAJU?	34
5.11 KAJ PRAZNUJEMO 1. NOVEMBRA?	35
5.12 NA KATERI DAN JE BILO LETOS MARTINOVO?	37
5.13 KDAJ SMO SE SLOVENCİ ODLOČILI ZA SAMOSTOJNO DRŽAVO IN KAKO IMENUJEMO TA PRAZNIK?	38
5.14 NAŠTEJ PRAZNIKE MESECA DECEMBRA!	40
5.15 ALI VEŠ, KDO JE SV. NIKOLAJ IN ZAKAJ JE POMEMBEN?	42
5.16 KAKO DOMA PRAZNUJETE BOŽIČ?	43
5.17 KDAJ JE SILVESTROVO IN KAJ TAKRAT PRAZNUJEMO?.....	45
5.18 KAJ JE TEBI OSEBNO NAJBOLJ POMEENO PRI PRAZNIKI?	45
6. DISKUSIJA	47
V. ZAKLJUČEK	48
VI. VIRI IN LITERATURA.....	49
VII. PRILOGA.....	50

KAZALO TABEL

Tabela 1: Bivališča anketirancev	21
Tabela 2: Število praznikov v Sloveniji	22
Tabela 3: Poznavanje slovenskih praznikov	23
Tabela 4: Namen pustovanja	26
Tabela 5: Praznik zaljubljenecv	27
Tabela 6: Poznavanje podatkov, povezanih s posameznim praznikom	28
Tabela 7: Prazniki, posvečeni ženskam	30
Tabela 8: Najstarejši katoliški praznik	31
Tabela 9: Poznavanje 1. maja	32
Tabela 10: Kaj ponavadi stoji ob cestah ob 1. maju	34
Tabela 11: 1. november	35
Tabela 12: Martinovo	37
Tabela 13: Odločitev za samostojno Slovenijo	38
Tabela 14: Prazniki meseca decembra	40
Tabela 15: Poznavanje sv. Nikolaja	42

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Bivališča anketirancev	21
Graf 2: Število praznikov v Sloveniji	22
Graf 3: Poznavanje slovenskih praznikov	25
Graf 4: Namen pustovanja	26
Graf 5: Praznik zaljubljenecv	27
Graf 6: Poznavanje podatkov, povezanih s posameznim praznikom	28
Graf 7: Prazniki, posvečeni ženskam	30
Graf 8: Najstarejši katoliški praznik	31
Graf 9: Poznavanje 1. maja	32
Graf 10: Kaj ponavadi stoji ob cestah ob 1. maju	34
Graf 11: 1. november	36
Graf 12: Martinovo	37
Graf 13: Odločitev za samostojno Slovenijo	38
Graf 14: Prazniki meseca decembra	40
Graf 15: Poznavanje sv. Nikolaja	42

KAZALO SLIK

Slika 1: Dedek Mraz	8
Slika 2: France Prešeren	10
Slika 3: Ptujski kurent	10
Slika 4: Srčki so značilnost valentinovega	11
Slika 5: Cvetnonedeljska butara	13
Slika 6: Mlaj	14
Slika 7: Primož Trubar	16
Slika 8: Miklavž s spremstvom	17
Slika 9: Božični motiv	18

I. POVZETEK

Prazniki so najlepši čas leta. Vsi smo dobre volje, nikamor se nam ne mudi, počnemo lahko tisto, kar nas veseli in se družimo z ljudmi, za katere drugače ne najdemo časa.

A zakaj sploh imamo praznike, kje so vzroki za praznovanje, kaj pomeni stavek: »Naši predniki so praznike res znali praznovati.«, ali osnovnošolci sploh poznajo praznike, ki jih praznujemo, so nam pomembni, ali jih poznamo le površno, se med nami pojavljajo kakšne razlike, ...

Ta in podobna vprašanja sva si zastavljali, preden sva se lotili raziskovanja.

Najino delo je temeljilo predvsem na prebiranju literature, anketiranju in primerjanju rezultatov.

Ugotovili sva, da osnovnošolci slabo poznajo praznike, da tiste, ki živimo v predmestju v poznavanju praznikov močno prekašajo podeželski osnovnošolci in da bi bili pravzaprav čisto zadovoljni, če bi bilo praznikov še več, saj bi bili na ta način večkrat prosti in bi dobili več daril.

Morda bi bilo res lepo, če bi imeli še več praznikov in tako še več prostih dni, prav gotovo pa bi bilo prav, če bi vsaj tiste praznike, ki jih imamo in praznujemo bolje poznali. Morda nam bo nekoč v prihodnosti to tudi uspelo.

II. UVOD

Vsi komaj čakamo, da se na koledarju sredi tedna pojavi rdeče zapisana številka, ki nas opozarja, da je ta dan praznik. Pa vendar – ali res vemo, kaj sploh je praznik? Je to vsak dela prosti dan? Ali je morda vsak dan, ki ima poseben pomen? Je to dan, ko dobimo darilo, ali je bistvo praznika skrito kje drugje?

Slovar slovenskega knjižnega jezika ima pod geslom »praznik« zapisano: »dan, ko se navadno ne dela, posvečen kakemu pomembnemu dogodku ali spominu nanj ... dan posvečen spominu na ... osebo iz cerkvene zgodovine ... dan, ki je po čem tak kot praznik.«

Slovenci smo, lahko bi dejali, prazničen narod. Poznamo in praznujemo praznike, ki se praznujejo v svetovnem merilu (npr. novo leto, valentinovo, ...), pa takšne, ki so značilni za katolike (božič, velika noč, sv. trije kralji, svečnica, binkošti, veliki šmaren, ...). Imamo kar nekaj praznikov, ki so vezani na Slovenijo kot državo (slovenski kulturni praznik, dan državnosti, dan samostojnosti, ...), sledijo pa še občinski, krajevni, domači, osebni, ... skratka, lahko bi dejali, da najdemo vzroke za praznovanje v marsičem.

Druga zgodba pa je, koliko te praznike prav zares poznamo in kako jih znamo praznovati. Nam je pomemben le prost dan, so prazniki postali priložnost za množično praznjenje trgovinskih polic, ali pa nam je pomembno bistvo in ozadje praznika, možnost za druženje s tistimi, ki jih imamo radi ali je v ozadju še kaj tretjega?

Vsa ta vprašanja so se nama porajala, preden sva se odločili za temo raziskovalne naloge. Želeli sva raziskati, koliko najini vrstniki poznajo praznike in koliko jim pomenijo. Seznanili sva se z literaturo, ki opisuje vrste in pomen praznikov, izvedli sva anketo med osnovnošolci primestne in podeželske šole in primerjali, koliko kateri od nas pozna praznike in kako jih praznuje. Obiskovali sva prireditve, namenjene počastitvi posameznih praznikov, ki so jih priredili v najini okolici in skušali najti odgovore na vsa vprašanja, ki sva si jih zastavljali. Ugotovili sva, da so prazniki obsežna tema, primerna za večkratno raziskovanje. V tej raziskovalni nalogi sva se zato omejili na ugotavljanje dejstev, koliko učenci sedmih in osmih razredov poznamo najbolj znane slovenske praznike, kaj nam pomenijo in kako jih praznujemo.

III. TEORETIČNI DEL NALOGE

Ljudje poznamo in praznujemo veliko najrazličnejših praznikov. Niti to, da praznik ni splošno znan, nas ne odvrne od praznovanja. Ravno zato pa je najina naloga - opisati praznike - vse prej kot lahka. Izbrali sva nekaj najbolj znanih praznikov, za katere misli va, da jih na nek način praznujemo ali poznamo vsi v naši okolici, bodisi zato, ker so to dela prosti dnevi, ali pa so prazniki splošno poznani.

Pri opisovanju sva se držali vrstnega reda, kot ga imajo ti prazniki v našem koledarju.

1. NOVO LETO (1. in 2. januar)

Nov začetek »leta« so praznovali v različnih deželah in različnih zgodovinskih obdobjih. Vendar pa se je s spremembami koledarjev oz. z uvajanjem različnih koledarjev na različnih področjih novo leto pričenjalo ob različnem času: nekatera plemena so leto delila na sušno in deževno obdobje, nekateri so leto delili po luninih menah, spet drugi so se pri oblikovanju koledarja opirali na sonce. Vsem pa je bistveno to, da so praznovali konec nekega obdobja in pričetek novega.

Pri nas se praznovanje novega leta prične že dan prej, na silvestrovo. Praznik je dobil ime po Silvestru (ki ta dan goduje),

papežu, pod katerim se je rimski cesar Konstantin spreobrn timer krščanstvu.

Na silvestrovo se pravzaprav poslavljamo od starega leta, zaključujemo 365 dnevno obdobje (ali 366 - če je leto prestopno) in pričakujemo novo leto, ki bi naj prineslo same lepe reči.

Okoli novega leta se je napletlo kar nekaj šeg in navad. Včasih so večeru zadnjega dne v letu pravili drugi sveti večer, saj naj bi bila to noč kot tista pred božičem. Na ta večer so kadili in kropili, pa tudi streljali, saj naj bi to preplašilo demone, ki se ta dan vračajo na zemljo. Od tod torej sedanja priljubljena navada pokanja petard in spuščanja raket –

Slika 1: Dedek Mraz

očitno se dandanes na zemljo vrača veliko več demonov, ki jih je treba s pokanjem preplašiti.

Na sveti večer so včasih prosili za obilje in so v ta namen polagali na mizo žito, poljedelsko orodje, pa tudi denar, vse z namenom, da bi tudi drugo leto polje bogato obrodilo. Danes pa se ta večer mize šibijo od najrazličnejših dobrot in ljudje se predvsem zabavamo – saj pravijo, da boš tisto, kar si počel na novo leto počel vse leto. Za večer pred novim letom je bilo v navadi tudi vedeževanje s pomočjo svinca, ki so ga vlivali v vodo. Danes pa nam najrazličnejši letni horoskopi že vnaprej pripovedujejo, kako bomo preživeli leto, ki je pred nami.

2. SVETI TRIJE KRALJI (*6. januar*)

To je dan, ki so ga kristjani včasih praznovali kot tretji božič, večer pred njim pa kot tretji sveti večer. Praznujejo ga v spomin na Modre z vzhoda, ki jih je zvezda repatica vodila do novorojenega Jezusa. Ob obisku so ga kralji bogato obdarili, njihova imena pa naj bi (vsaj po slovenskem izročilu) bila Gašper, Miha in Boltežar. V spomin na to ponekod še sedaj na podboje vrat ob kropljenju hiše zapišejo letnico in prve tri črke imen kraljev (npr.: 20+G+M+B+05), v jaslice, ki krasijo domove vse do svečnice, pa postavijo figurice treh kraljev.

Z obiskom treh kraljev pa se je včasih končala tudi dvanajstdnevna doba (dodekameron), od 25. 12. do 6. 1., v kateri so na zemlji strašili demoni.

Danes je v krščanskem koledarju na ta dan zapisan praznik gospodovo razglasenje.

3. SVEČNICA (*1. februar*)

Tudi ta je krščanski praznik, ki ga kristjani praznujejo v spomin Jezusovemu darovanju v templju. Po takratni judovski postavi je moral biti vsak sin prvorojenec 40 dni po rojstvu darovan Bogu.

Na ta dan cerkev blagoslovja sveče, hkrati pa je to tudi konec božične dobe, ko v cerkvah in po domovih pospravijo jaslice.

4. SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

(8. februar)

Ta dan smo si Slovenci izbrali kot praznik po osamosvojitvi, in sicer ga praznujemo v spomin na smrt našega največjega pesnika Franceta Prešerna, avtorja mnogih znanih pesmi, med njimi Zdravljice, ki je postala slovenska himna. Prešeren se je rodil 3. decembra 1800 v Vrbi na Gorenjskem, zanimivo pa je, da smo za praznik raje izbrali dan njegove

Slika 2: *F. Prešeren*

smrti. Morda zato, ker je za vse umetnike značilno, da jih začnemo ceniti šele takrat, ko umrejo .

5. PUST *(dan pred pepelnico, ki se določi glede na veliko noč)*

Pust je eden izmed najbolj težko pričakovanih praznikov v Sloveniji. To je čas, ko lahko posamezniki uresničimo željo biti kdo drug, ter tako s pomočjo maske in preobleke spremenimo svoj izgled.

Vsako leto se ljudje maskirajo. Veliko se jih našemi predvsem zato, da bi zabavali sebe ter svoje prijatelje, nekateri pa tudi zato, da bi predstavili kulturno izročilo svojega kraja ali države. Tradicionalne pustne šege najdemo po celi Sloveniji, najbolj znane tradicionalne slovenske maske pa so ptujski kurenti, brkinski škoromati, cerkljanski laufarji, pa še kakšna maska bi se našla. Žal pa se za ohranjanje tradicionalnih mask trudi le

Slika 3: *Ptujski kurent*

nekaj posameznikov ali skupin, na splošno pa prevladujejo najrazličnejše maske, pogosto kupljene in takšne, ki nimajo s slovenskim ljudskim izročilom nobene prave zveze.

6. PEPELNICA (*dan po pustu*)

S pepelnico se za kristjane prične štiridesetdnevni post, čas priprave na veliko noč. V tem času se kristjani vzdržijo mesa (vsaj ob petkih), hrana je bolj preprosta in v manjših količinah, popolnoma pa so prepovedani veseljačenje, popivanje in razne druge razvade. Konec je tudi porok – danes vsaj tja do velike noči, včasih pa so se ponovno ženili šele pozno jeseni ali pozimi, ko na polju ni bilo več toliko dela in so bile kašče polne živil za poročno gostijo. Zato so včasih dekleta, ki so bila godna za ženitev, niso pa se še oženila, vlekla ploh – kot kazni. Kazni so se lahko rešile na ta način, da so se vaškim fantom odkupile z nekaj denarja, ki so ga le-ti seveda zapili na prvi naslednji veselici.

7. VALENTINOVO (14. februar) in GREGORJEVO (12. marec)

Ko pravimo, da se ptički ženijo, imamo v mislih 14. februar - valentinovo ali 12. marec - gregorjevo, ki naj bi še danes veljal za prvi pomladni dan, čeprav se ne ujema s koledarskim začetkom pomladi.

Valentinovo pri nas ni poseben ali klasičen praznik, gre za vrsto vmesnega ali vrinjenega praznika. Izvira iz Anglije, vendar se je od tam razširil zlasti v Ameriko. Pri nas pa smo v cvetličarnah leta 1991 opazili valentinova srca, ki so uvožena iz Nizozemske. Vendar pa smo kar hitro povzeli navado, da si ob valentinovem – prazniku zaljubljenec, vsi, ki se imajo radi podarjajo rože, sladkarije in drobna darilca.

Slika 4: Srčki so značilnost valentinovega.

V drugačnem pomenu pa poznamo sv. Valentina že dolgo tudi na Slovenskem. Tako je že od nekdaj zgodnji znanilec pomladi, ker goduje tako rekoč sredi zime, pa vendar pravijo, da ima ključ od korenin, se pravi, da prebudi rastlinje in po njihovih steblih spet požene življenje. Zato mu v kmečkih krogih pravijo tudi prvi spomladin. Valentin ureže prvo trto, ponekod pa se prvič prične delo na vrtu.

Gregorjevo je ptičji praznik, ko naj bi se po starem izročilu ženili ptički. O tem pripoveduje tudi Župančičeva pesem Duma, v kateri pesnik obuja spomin na otroštvo. Če na ta dan pokukaš v kakšno grmovje, ko se je največji ptičji živ-žav že polegel, prav gotovo najdeš kakšno slaščico, ki so jo po poročni gostiji tam zate pustili ptički – a samo takrat, če si jim vso zimo pridno trosil semena. Če torej v grmovju ne najdeš ničesar, to ne pomeni, da legenda ni resnična, le pozimi si premalokrat pomislil na uboge lačne ptičke.

Danes pa velja ta praznik tudi za dan, ko spustimo luč v vodo, kar naj bi pomenilo, da se dan začne daljšati ter noč krajšati. Ta običaj še vedno ohranjajo v Tržiču, kjer otroci v reko (Tržiško Bistrico) spuščajo lepo okrašene lučke.

8. DAN ŽENA (8. marec) in MATERINSKI DAN (25. marec)

Dan žena je praznik, ki ga je s sabo prinesel socializem, ko je iskal nadomestilo za starejši, a pri nas manj znan materinski dan. Praznik je nastal leta 1945 v ZDA, in sicer v spomin na demonstracije žensk (8.3.1909), ki so tudi zase zahtevale volilno pravico. Namen praznika je bil spodbujati solidarnost moških do takrat že dvojno obremenjenih žensk, povečati udeležbo žensk v socialističnem gibanju ter boj za zaščito žensk in otrok.

Materinski dan pa je v Evropi mnogo starejši in bolj poznan praznik, le da smo ga Slovenci uvozili šele pred kratkim. Tudi ta praznik je nastal v ZDA, zanj pa je značilna zahvala otrok materam za njihovo skrb in požrtvovalnost. Otroci se materam še danes zahvalimo z drobno pozornostjo ali proslavo, ki jo v šoli pripravimo prav v ta namen.

9. 40 MUČENCEV (10. marec)

Moški seveda ne bi bili moški, če bi po 8. marcu ne zahtevali praznika tudi zase. Izbrali so si god štiridesetih mučencev, ki je zelo blizu 8. marcu. Seveda pa je ozadje katoliškega praznika 40 mučencev čisto drugačno. Ker je bilo za vse svetnike v koledarju premalo prostora, so uvedli godovni dan kar za 40 mučencev skupaj. Je pa bil god štiridesetih mučencev tudi svojevrsten vremenski koledar, saj naj bi po kar nekaj pregovorih veljalo, da bo takšno vreme, kot je na 40 mučencev, ostalo še 40 dni.

10. VELIKA NOČ (*prva nedelja po prvi pomladanski polni luni*) in VELIKONOČNI PONEDELJEK

Najstarejši in največji katoliški praznik je prav gotovo velika noč, ko se kristjani spominjajo Kristusovega trpljenja, smrti in njegovega vstajenja. Cerkev jo praznuje že od 4. stol. naprej, pri nas pa so njen sopraznik, velikonočni ponedeljek, kot dela prost dan uzakonili po osamosvojitvi.

Velika noč je namreč noč od velike sobote na veliko nedeljo, ko naj bi po pričevanju evangelistov Kristus vstal od mrtvih in s tem odrešil ves svet. Vendar pa ima za kristjane ta praznik tolikšen pomen, da se na njegovo praznovanje pričnejo pripravljati že na pepelnično sredo (dan po pustu), bolj pospešeno se pripravljajo od cvetne nedelje (nedelja pred veliko nočjo), sam praznik pa je sestavljen kar iz petih prazničnih dni (veliki četrtek, veliki petek, velika sobota, velika noč in velikonočni ponedeljek), od katerih ima vsak svoj pomen.

Za velikonočni čas je značilnih kar nekaj simbolov:

Slika 5: Cvetnonedeljska butara

butare (ali potice, presneci, žegen, ...), blagoslovljeni ogenj, velikonočni žegen, pirhi ali pisanice, v novem času pa tudi velikonočni zajček, ki prinaša sladka darila.

11. JURIJEVO (*23. april*)

Jurijevo je pri nas poznano kot star pastirski praznik, ki ga praznujejo v aprilu, ko prične trava zeleneti in se torej prične čas, primeren za pašo. Praznik izraža veselje nad prebujeno naravo. Tudi legenda o boju sv. Jurija z zmajem naj bi predstavljala boj med zimo in pomladjo, ki na koncu le zmaga in zimi odvzame še zadnje moči.

Ob jurijevem pa je znano tudi jurjevanje, ki je bilo nekoč značilno za vso Slovenijo, zdaj pa se večinoma ohranja le še v Beli krajini. Gre za šego, ko mladeniča oblečejo v mlade brezove veje, tako da ga skoraj ni videti, nato pa ga ostali fantje iz družine vodijo od hiše do hiše, kamor naj bi njegov obisk prinesel obilo sreče in dobro letino, gospodinje pa mu morajo v zameno za to darovati jajca, meso, kruh pa tudi kakšen novčič se znajde med darili.

12. DAN UPORA PROTI OKUPATORJU (27. april)

Ta praznik nam je ostal v spomin, morda pa tudi v opomin, na drugo svetovno vojno in upor takratnih domačinov proti okupatorjem naše domovine. Velik pomen je imela takrat osvobodilna fronta kot gonilna sila boja in uporov, zato se je tudi praznik včasih imenoval dan OF.

13. PRAZNIK DELA (1. in 2. maj)

Mednarodni praznik dela, 1. maj, praznujejo ljudje po svetu že od leta 1890, ko je kongres 2. internacionale v Parizu leto pred tem priporočil ta dan za delavski praznik.

1. maj pomeni simbol mednarodne solidarnosti vseh delavcev in je spomin na dogodke, ki so se zgodili v začetku maja 1886 v Čikagu. Delavci so namreč takrat postavili zahtevo po 8-urnem delavniku, vendar pa jih je pri tem ovirala policija. V spopadu je bilo ubitih več ljudi. Praznovanje 1. maja se je že z letom 1890 začelo tudi na ozemlju današnje Slovenije. Za Slovence je bil 1. maj vedno eden izmed najbolj popularnih praznikov, od leta 1948 pa je uzakonjen tudi kot državni praznik.

Praznovanje se je ponavadi začelo z budnico delavske godbe, sledili pa so ji slavnostni sprevodi lepo oblečenih delavcev, ki so se s sorodniki in prijatelji odpravili na bližnji hrib in v gozd. Tam so se najprej udeležili delavskega shoda, temu pa je sledila veselica s pijačo, jedajo in plesom. Delavci so nosili v gumbnicah rdeče nageljne in prvomajske značke. Postavljali so mlaje, simbole svobode. Na bližnjih hribih so kurili kresove, v

sprevodih nosili zastave. Še vedno se je ohranil običaj kurjenja kresov na predvečer praznika, na sam praznik pa se ljudje udeležujejo množičnih srečanj na tradicionalnih shajališčih, ponavadi na bližnjih hribih in hribčkih. Vendar pa se praznovanje 1. maja ni pričelo šele z delavskim gibanjem. Takrat je le dobilo nov pomen. Včasih so ta praznik namreč praznovali kot začetek poletja, na ta večer pa naj bi se na zemljo spuščale čarovnice, ki so jih želeli pregnati s kurjenjem kresov.

Slika 6: *Mlaj*

14. BINKOŠTI (*petdeset dni po veliki noči*)

Binkoštni praznik pomeni kristjanom prihod sv. Duha, ki se ga danes spominjajo z obredi sv. birme, ki naj bi mlade kristjane potrdila v njihovi veri. Sv. duha kot tretjo božjo osebo upodablja cerkev v obliki goloba. Za binkošti pa je značilna predvsem vraža o čudodelnosti binkošne rose, ki naj bi zdravila precej bolezni in ohranjala dekleta vedno mlada.

15. DAN DRŽAVNOSTI (*25. junij*)

Je novejši praznik, ki je nastal šele po osamosvojitvi Slovenije – pravzaprav je povezan ravno z njo. Na ta dan leta 1991 je bila namreč razglašena Slovenija kot samostojna država, za kar so se Slovenci odločili decembra 1990 na plebiscitu. Razglasitvi Slovenije za samostojno državo je sledila desetdnevna vojna, v kateri je bila odločenost Slovencev na preizkušnji, pa vendar se je vse izteklo tako, da imamo od takrat svojo državo, ki je sedaj stara že 13 let. 25. junija 1991 je bila prvič predvajana sedma kitica Prešernove Zdravljice (uglasbil jo je Stanko Premrl) kot himna samostojne Slovenije.

16. VELIKI ŠMAREN (*15. avgust*)

Veliki šmaren ali Marijino vnebovzetje je velik krščanski praznik, na katerega se kristjani spominjajo smrti Marije (Kristusove matere) in njenega vnebovzetja. Ona je bila po pričevanjih apostolov namreč edina, ki so jo angeli ponesli v nebese z dušo in telesom.

Od leta 1992 dalje je ta praznik kot dela prost dan zapovedan tudi v Sloveniji.

17. DAN REFORMACIJE (31. oktober)

Dan reformacije praznujemo v spomin na Primoža Trubarja in ostale reformatorje, ki so takratnim Slovencem prinesli prve knjige v slovenskem jeziku in se na splošno trudili, da bi se preprosti ljudje lahko pogovarjali, pa tudi brali in pisali v jeziku, ki jim je bil blizu in jim je zvenel domače.

Slika 7: P. Trubar

18. DAN MRTVIH (1. november)

November je mesec, ko se približuje zima. Dan se začne krajšati, noč daljšati. Pojemajoča moč sonca je naše prednike navdajala z žalostjo in strahom. To je bil čas, ko so se na zemljo vračali demoni in podzemeljski bogovi. Vsega tega se je bilo treba obvarovati. Že Kelti so v novembru praznovali nekakšen praznik mrtvih, saj je bila smrt kot velika skrivnost vedno vir raznih šeg, navad in verovanj.

Krščanska cerkev je poganske obrede, namenjene mrtvim, spremenila v čaščenje svetnikov in od tod tudi ime krščanskega praznika, ki se praznuje 1. novembra – vsi sveti. Vsi sveti so bili tudi edini krščanski praznik, ki je bil dela prost tudi v socialistični Sloveniji (seveda so ga takrat poimenovali dan mrtvih). Nekatere šege iz preteklih časov pa so še vedno ostale – na kmetih so npr. na predvečer vseh svetih na mizo nastavili hrano in pijačo, za verne duše, ki naj bi se ta dan vračale na zemljo.

Noč čarovnic, ki naj bi bila pred dnevom mrtvih pa je k nam prišla šele veliko kasneje. Bistvo pa je še vedno povezano z vračanjem demonov in hudih bitij na zemljo in željo preprostega ljudstva, da bi se teh bitij obvarovalo.

19. MARTINOVO (11. november)

Martinovo zaključuje jesensko delo ter je pri nas splošno priljubljen praznik, predvsem zato ker je povezan z vinom. Na ta dan naj bi se mošt spremenil v vino, kar je dober izgovor za veselje in praznovanje, saj je novo vino treba poskusiti. Martinovo mnogi imenujejo kar jesenski pust. V novembru so že poganski predniki našega podnebneega pasu obhajali nekakšno zahvalo za dobro letino. Ob tem prazniku so se zahvalili tudi za uspešno pašo, za bogato čredo ter se spomnili svojih daljnih prednikov.

Sv. Martin, ki je dal ime sedanjemu prazniku zahvale za dobro letino, pa je bil misionar v Galiji (sedanji Franciji). Bil naj bi velik dobrotnik in je rad pomagal revežem, zato se

je med ljudmi tako priljubljen in po takratni odredbi papeža Gregorja Velikega je verjetno izpodrinil staro keltsko božanstvo, ki so ga pogani častili v tem jesenskem času.

Poleg pokušine novega vina pa je danes v navadi tudi martinova gos, ki je verjetno ostanek poganske daritvene živali, povezane z jesenskimi obredji.

20. MIKLAVŽEVO (6. december)

Sv. Nikolaj ali Miklavž je, predvsem med otroki, prav gotovo najbolj priljubljen svetnik. Vsi se namreč veselijo njegovega obiska, saj se pridni lahko nadejajo darov, poredne pa odnesejo ali prestrašijo parkeljni, ki so zvesti Miklavževi spremljevalci.

Miklavž razveseljuje otroke že od 11. stoletja, osnova za njegovo dobrotljivost pa so dobra dela škofa Nikolaja (škof je bil v 4. stol. v Miri). Škof Nikolaj naj bi po znani legendi namreč tri revna dekleta rešil sramote, ko jim je ponoči skozi okno potisnil tri

Slika 8: Miklavž s spremstvom

kepe zlata, ki so jim omogočile poroko. Od tod morda tudi navada, da Miklavž nastavlja darila ponoči v nastavljene posode, med darili pa so obvezno jabolka, ki ponazarjajo kepe zlata.

Okrog Miklavža pa se je spletla še ena legenda: nekoč naj bi mesar umoril tri študente, jih razkosal in jih nameraval prodati za meso. Nikolaj je po čudežu zaznal zločin in vse tri obudil nazaj v življenje. Zato so si ga za zavetnika izbrali študentje in šolarji, pa tudi trgovci, mesarji, odvetniki, ...

Tretja legenda povezana z Miklavžem pa je ta, da je nekoč pomiril vihar na morju, zato ga imajo za svojega zavetnika tudi splavarji, mlinarji in žagarji (poklici, ki so na nek način povezani z vodo).

21. BOŽIČ (25. december)

Božič je poleg velike noči največji in najstarejši krščanski praznik, ki je med ljudmi najbolj priljubljen. Skozi stoletja pa je nase navezal veliko šeg, navad in verovanj, ki so mnogokrat predkrščanskega izvora.

Krščanski božič je spomin na Kristusovo rojstvo, o katerem sta pisala evangelista Matej in Luka. Na božič se začno kristjani pripravljati že cel mesec prej s štirimi adventnimi tedni. Štiri adventne nedelje prikazujejo štiri svečke na adventnem venčku, ki se postopno prižigajo vse do božiča.

Jezus naj bi se rodil ponoči, zato kristjani njegovo rojstvo pričakajo in počastijo s posebno mašo – polnočnico, ki se odvija ob polnoči s 24. na 25. december.

Na splošno pa je božič družinski praznik, ki ga praznujemo z okraševanjem smrečice, postavljanjem jaslic, nekateri pokadijo stanovanje, vsi (še posebej otroci) pa se veselijo obiska drugega decembrskega dobrega moža, ki ima ime ravno po tem prazniku – Božička namreč.

Slika 9: Božični motiv

22. DAN SAMOSTOJNOSTI (26. december)

Praznik, ki ga praznujemo v spomin na prvi korak k slovenski samostojnosti. Na ta dan se namreč spominjamo plebiscita, s pomočjo katerega se je 88 % takratnih volilcev odločilo, da želi prebivati v samostojni državi in ne več kot del nekdanje Jugoslavije. Plebiscit je bil 23. decembra 1990, kot praznik pa so leta 1992 zapovedali 26.12. (dan po božiču).

IV. EKSPERIMENTALNI DEL NALOGE

1. RAZISKOVALNI PROBLEM

V okviru najine raziskovalne naloge sva želeli raziskati, koliko osnovnošolci poznamo slovenske praznike in kako jih praznujemo. S primerjavo rezultatov anket, razdeljenih na OŠ Hudinja, s tistimi, razdeljenimi na OŠ Dobrna in OŠ Frankolovo pa sva želeli ugotoviti, ali se pojavljajo razlike v poznavanju praznikov med primestnimi in podeželskimi osnovnošolci.

2. HIPOTEZE

V najini raziskovalni nalogi sva postavili naslednje hipoteze:

- Osnovnošolcem so nekateri prazniki (novo leto, božič, valentinovo) precej bolj poznani, kot drugi.
- Osnovnošolci s podeželja poznajo več praznikov kot osnovnošolci, ki živijo v primestju.
- Učencem so pri praznikih bolj pomembni prosti dnevi in darila, manj pa bistvo in pomen praznikov.

3. RAZISKOVALNE METODE

Najina raziskava je temeljila na naslednjih metodah:

- anketiranje sedmo- in osmošolcev na primestni šoli (OŠ Hudinja);
- anketiranje sedmo- in osmošolcev na podeželskih šolah (OŠ Dobrna in OŠ Frankolovo)
- primerjava rezultatov
- uporaba strokovne literature
- obiskovanje prireditev ob posameznih praznikih in fotografiranje značilnosti teh praznikov
- izdelava pisnega poročila

3.1 ORODJA KI SO NAMA BILA V POMOČ PRI IZDELAVI NALOGE

- Besedila sva obdelali v programu MS Word 2003
- Grafi so narejeni s programom SPSS for Windows v11.5

- Fotografije so posnete s fotoaparatom Canon PowerShot A60 in obdelane v programu Adobe Photoshop CS

4. VZOREC ZA ANKETIRANJE

Vzorec predstavlja 118 učencev primestne OŠ (OŠ Hudinja) in 143 učencev podeželske OŠ (OŠ Dobrna in OŠ Frankolovo)

V času od 13. do 17. decembra 2004 sva med sedmošolce in osmošolce razdelili 321 anketnih vprašalnikov (156 na OŠ Hudinja, ki sva jo izbrali kot predstavnico primestne osnovne šole, 100 na OŠ Dobrna in 65 na OŠ Frankolovo. Zaradi manjšega števila učencev sva kot predstavnici podeželske šole izbrali 2 šoli, in sicer OŠ Dobrna in OŠ Frankolovo).

Vrnjenih sva dobili 294 anketnih vprašalnikov (145 z OŠ Hudinja, 88 z OŠ Dobrna in 61 z OŠ Frankolovo).

Ob pregledu anketnih vprašalnikov sva ugotovili, da jih je bilo kar nekaj nepopolno izpolnjenih in ker niso vsebovali odgovorov na več pomembnih vprašanj, sva jih iz nadaljnje obdelave izločili. Takšnih vprašalnikov je bilo 33 (27 z OŠ Hudinja, 4 z OŠ Dobrna in 2 z OŠ Frankolovo).

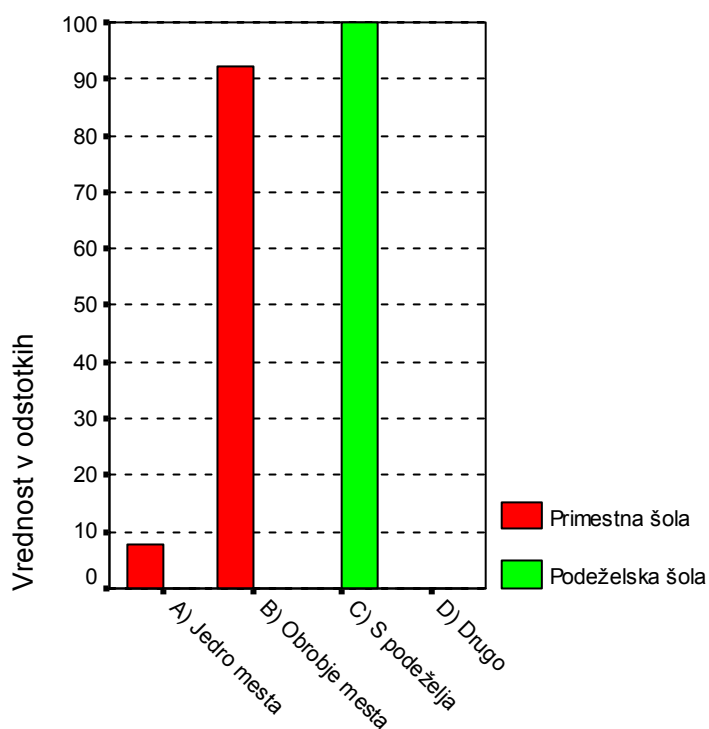
Tako sva prišli do končnega vzorca: 118 anketnih vprašalnikov z OŠ Hudinja, ki sva jih obdelali kot vzorec populacije sedmo- in osmošolcev primestne OŠ ter 84 anketnih vprašalnikov z OŠ Dobrna in 59 anketnih vprašalnikov z OŠ Frankolovo, ki sva jih združili in obdelali kot vzorec populacije sedmo- in osmošolcev podeželske OŠ.

5. ANALIZA ANKETE

5.1 OD KOD PRIHAJAŠ?

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
JEDRO MESTA	9	7,6	0	0
OBROBJE MESTA	109	92,4	0	0
PODEŽELJE	0	0	143	100
DRUGO	0	0	0	0
SKUPAJ:	118	100	143	100

Tabela 1: Bivališča anketirancev

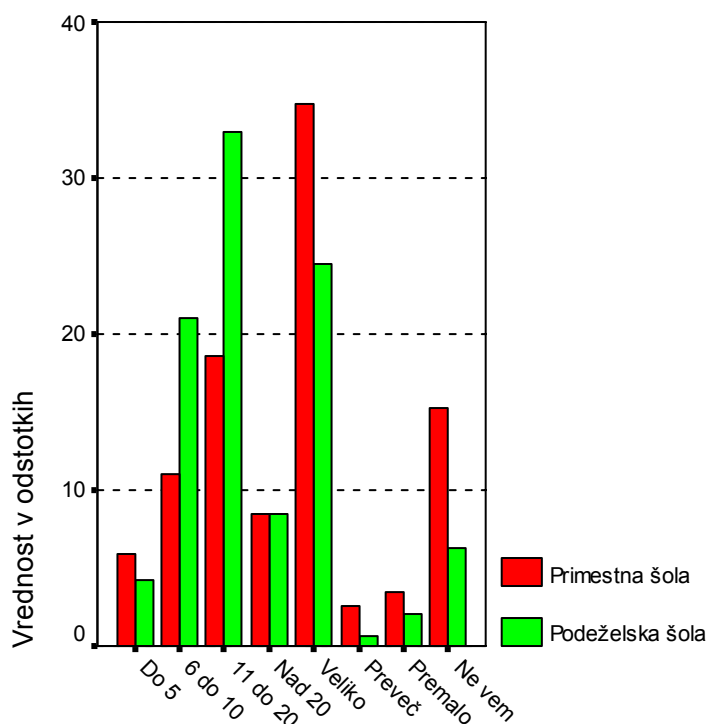
Graf 1: Bivališča anketirancev

Učenci na primestni šoli prihajajo večinoma z obrobja mesta (92,4 %), nekaj pa jih prihaja tudi iz jedra mesta (7,6 %). S podeželja ne prihaja nihče. Učenci na podeželski šoli pa vsi (100 %) živijo na podeželju. S tem se nama je potrdila tudi pravilna izbira vzorca, saj sva želeli narediti primerjavo med mestnimi (primestnimi) učenci in učenci, ki prihajajo s podeželja.

5.2 KOLIKO PRAZNIKOV MISLIŠ, DA IMAMO SLOVENCİ?

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
DO 5	7	5,9	6	4,2
6 DO 10	13	11	30	21
11 DO 20	22	18,6	48	33,6
NAD 20	10	8,5	12	8,4
VELIKO	41	34,7	35	24,5
PREVEČ	2	1,7	1	0,7
PREMALO	4	3,4	3	2,1
NE VEM	18	15,3	9	6,3
SKUPAJ	118	100	143	100

Tabela 2: Število praznikov v Sloveniji

Graf 2: Število praznikov v Sloveniji

Največ učencev s primestne šole (34,7 %) pravi, da imamo Slovenci veliko praznikov, sledijo jim tisti, ki menijo, da je praznikov 11-20 (18,6 %), nato pa tisti, ki ne vedo, koliko praznikov bi lahko imeli. Najmanj učencev (1,7 %) pa meni, da imamo Slovenci preveč praznikov.

Tudi na podeželski šoli je stanje približno podobno. Največ učencev (33,6 %) meni, da imamo Slovenci 11-20 praznikov, sledijo tisti, ki menijo da je praznikov veliko in tisti, ki menijo, da jih je od 6-10. Tudi na tej šoli najmanj učencev (0,7 %) meni, da je praznikov preveč.

Številčno lestvico odgovorov sva sestavili šele pri obdelavi ankete, saj učencev nisva želeli omejevat, kajti prazniki lahko vsakemu pomenijo nekaj drugega in zato se tudi njihovo število lahko razlikuje.

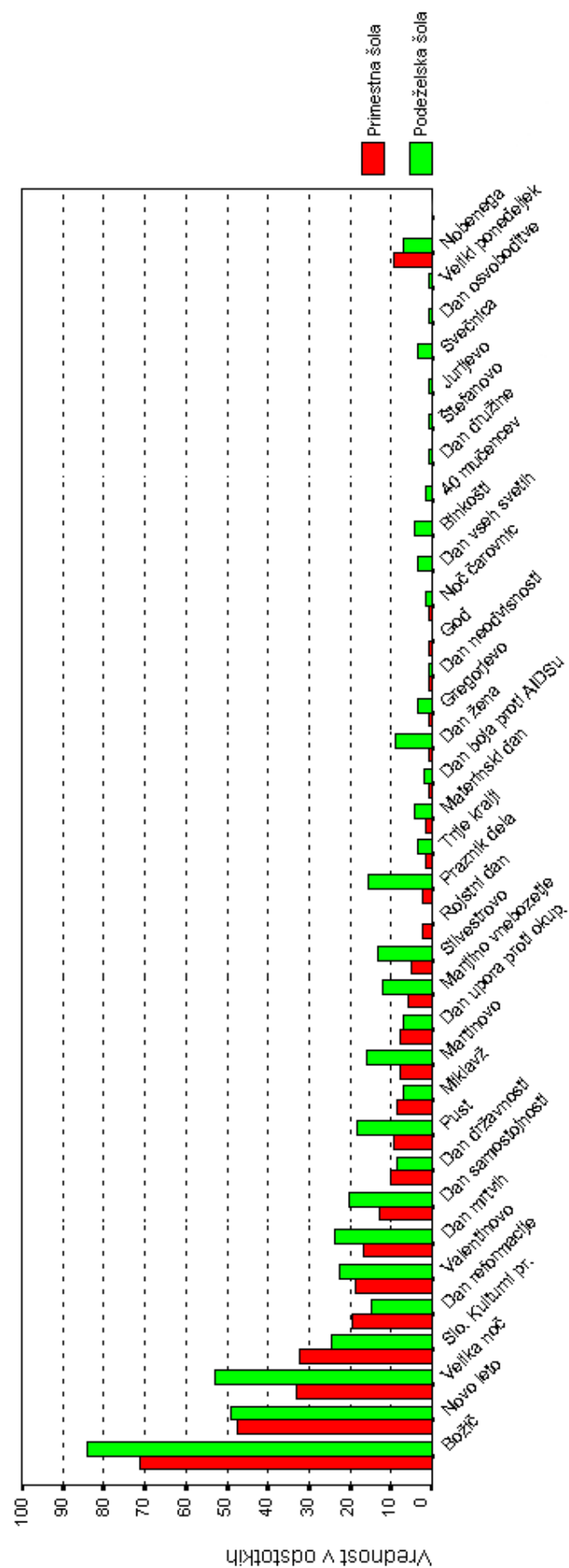
5.3 NAŠTEJ VSAJ NEKAJ PRAZNIKOV, KI SE JIH SPOMNIŠ.

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
BOŽIČ	84	71,2	120	83,9
NOVO LETO	56	47,5	70	49
VELIKA NOČ	39	33,1	76	53,1
SLO. KULTURNI P.	38	32,2	35	24,5
D. REFORMACIJE	23	19,5	21	14,7
VALENTINOVO	22	18,6	32	22,4
D. MRTVIH	20	16,9	34	23,8
D. SAMOSTOJNOSTI	15	12,7	29	20,3
D. DRŽAVNOSTI	12	10,2	12	8,4
PUST	11	9,3	26	18,2
MIKLAVŽ	10	8,5	10	7
MARTINOVO	9	7,6	23	16,1
D. UPORA PROTI OK.	9	7,6	10	7
MARIJINO VNZ.	7	5,9	17	11,9
SILVESTROVO	6	5,1	19	13,3
ROJSTNI DAN	3	2,5	0	0
PRAZNIK DELA	3	2,5	22	15,4
TRIJE KRALJI	2	1,7	5	3,5
MATERINSKI D.	2	1,7	6	4,2
D. BOJA PROTI AIDSU	1	0,8	3	2,1
DAN ŽENA	1	0,8	13	9,1
GREGORJEVO	1	0,8	5	3,5

D. NEODVISNOSTI	1	0,8	1	0,7
GOD	1	0,8	0	0
NOČ ČAROVNIC	1	0,8	2	1,4
D. VSEH SVETIH	0	0	5	3,5
BINKOŠTI	0	0	6	4,2
40 MUČENCEV	0	0	2	1,4
D. DRUŽINE	0	0	1	0,7
ŠTEFANOVO	0	0	1	0,7
JURIJEVO	0	0	1	0,7
SVEČNICA	0	0	5	3,5
D. OSVOBODITVE	0	0	1	0,7
VEL. PONEDELJEK	0	0	1	0,7
NOBENEGA	11	9,3	10	7

Tabela 3: Poznavanje slovenskih praznikov

Na obeh šolah je največ učencev omenilo božič (71,2 % na primestni in 83,9 % na podeželski šoli). Sledijo pa jim novo leto, velika noč, slovenski kulturni praznik, dan reformacije, valentinovo, dan mrtvih in dan samostojnosti. Ostale praznike so učenci omenjali v manjšem številu. Največje razlike med šolama pa se pojavljajo pri naslednjih praznikih: pust (9,3 % učencev primestne in 18,2 % učencev podeželske šole), martinovo (7,6 % učencev primestne in 16,1 % učencev podeželske šole), Marijino vnebovzetje (5,9 % primestne in 11,9 % podeželske šole), silvestrovo (5,1 % primestne in 13,3 % podeželske šole), praznik dela (2,5 % primestne in kar 15,4 % podeželske šole), dan žena (0,8 % primestne in 9,1 % podeželske šole), dan vseh svetih (0 učencev na primestni in 3,5 % na podeželski šoli) in binkošti (0 na primestni in 4,2 % na podeželski šoli). Tu gre predvsem za manj znane praznike in izkazalo se je, da učenci na podeželju večinoma poznajo več praznikov kot primestni učenci (našteli so kar 8 praznikov, ki jih nihče od primestnih učencev ni).

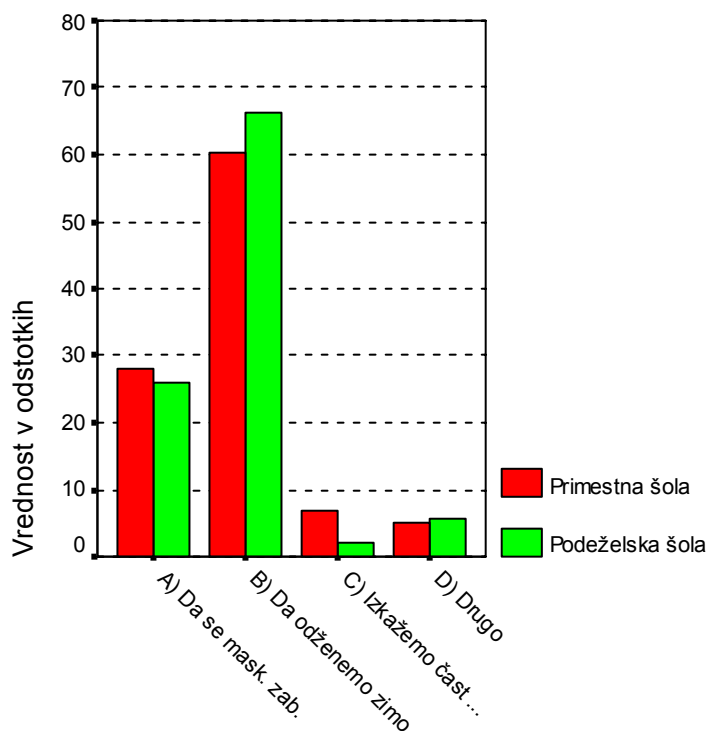

Graf 3: Poznavanje slovenskih praznikov

5.4 POZNAŠ NAMEN PUSTOVANJA?

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
DA SE ZAMASKIRANI ZABAVAMO	33	28	37	25,9
DA ODŽENEMO ZIMO	71	60,2	95	66,4
DA IZKAŽEMO ČAST POMEMBNI LJUDEM NAŠE ZGODOVINE	8	6,8	3	2,1
DRUGO	6	5,1	8	5,6
SKUPAJ	118	100	143	100

Tabela 4: Namen pustovanja

Graf 4: Namen pustovanja

Na obeh šolah je največ učencev odgovorilo, da je namen pustovanja odganjanje zime (60,2 % učencev primestne in 66,4 % učencev podeželske šole), sledi pa zabava v maskah (28 % na primestni in 25,9 % na podeželski), čeprav sva oba odgovora predvideli za pravilna.

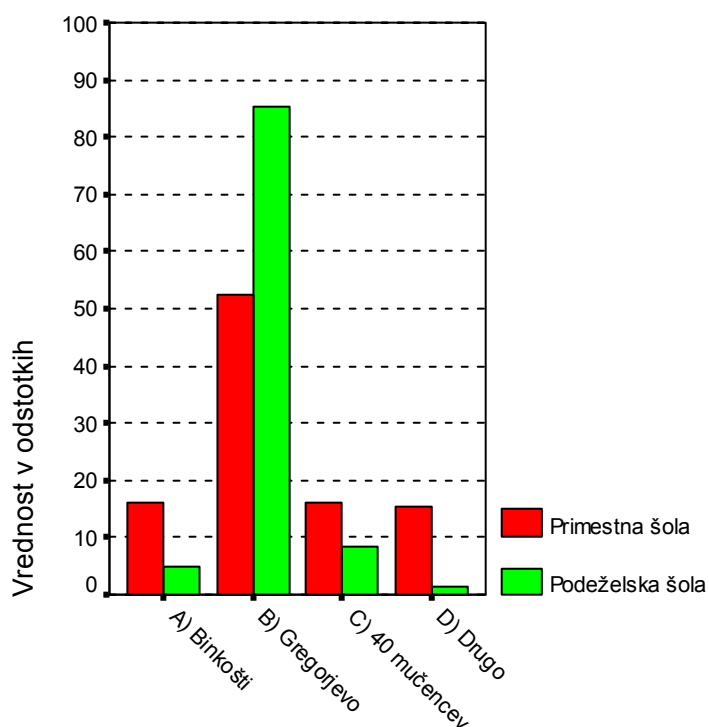
Med odgovori drugo pa so se pojavljali naslednji opisi:

PRIMESTNA ŠOLA: da dobimo darila, ne vem, da je hec in da imamo prosto.
 PODEŽELSKA ŠOLA: da odženemo zimo in prosimo za dobro letino, da se zamaskirani zabavamo in hkrati odženemo zimo ter odgovor ne vem.

5.5 KATERI PRAZNIK, POLEG VALENTINOVEGA, ŠE IMAMO LJUDJE ZA PRAZNIK ZALJUBLJENCEV?

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
BINKOŠTI	19	16,1	7	4,9
GREGORJEVO	62	52,5	122	85,3
40 MUČENCEV	19	16,1	12	8,4
DRUGO	18	15,3	2	1,4
SKUPAJ	118	100	143	100

Tabela 5: Praznik zaljubljenecv

Graf 5: Praznik zaljubljenecv

52,5 % učencev na primestni šoli je odgovorilo, da je gregorjevo poleg bolj znanega valentinovega tudi praznik zaljubljenecv. Da sta to binkošti ali 40 mučencev meni 16,1

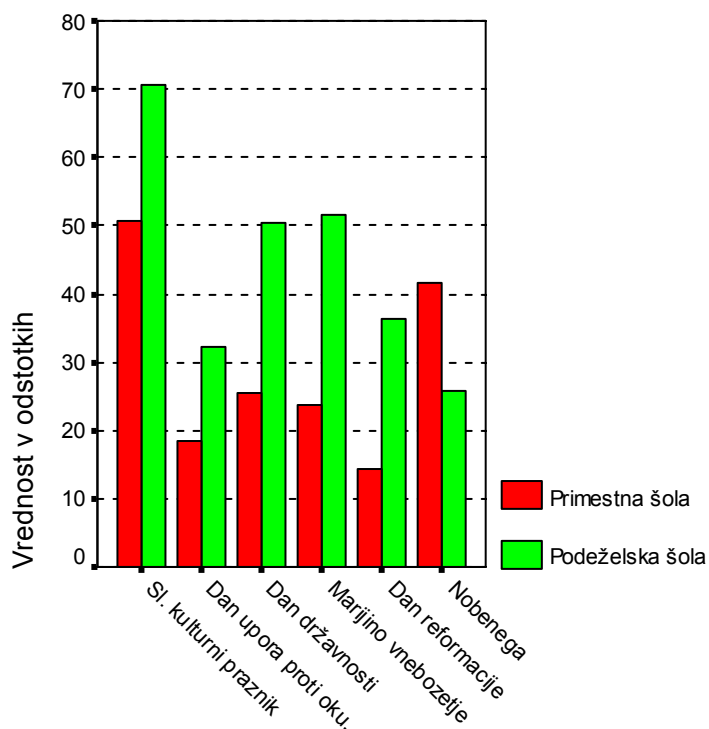
% učencev, 15,3 % pa jih je označilo odgovor drugo (ne vem, obletnica, dan žena ali božič).

Na podeželski šoli je kar 85,3 % učencev menilo, da je iskani praznik gregorjevo, 8,4 % jih meni, da je to praznik 40 mučencev, 4,9 % da so to binkošti, le 2 učenca (1,4 %) pa sta označila odgovor drugo (oba sta kot praznik zaljubljenecv poleg valentinovega omenila božič).

5.6 POVEŽI, KAR SODI SKUPAJ

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
SLO. KULTURNI P.	60	50,8	101	70,6
D. UP. PROTI OK.	22	18,6	46	32,2
D. DRŽAVNOSTI	30	25,4	72	50,3
MARIJINO VNZ.	28	23,7	74	51,7
D. REFORMACIJE	17	14,4	52	36,4
NOBENEGA	49	41,5	37	25,9

Tabela 6: Poznavanje podatkov, povezanih s posameznim praznikom

Graf 6: Poznavanje podatkov, povezanih s posameznim praznikom

Največ učencev primestne šole (50,8 %) je pravilno povežalo podatke, povezane s slovenskim kulturnim praznikom, sledi dan državnosti (25,4 %), Marijino vnebovzetje

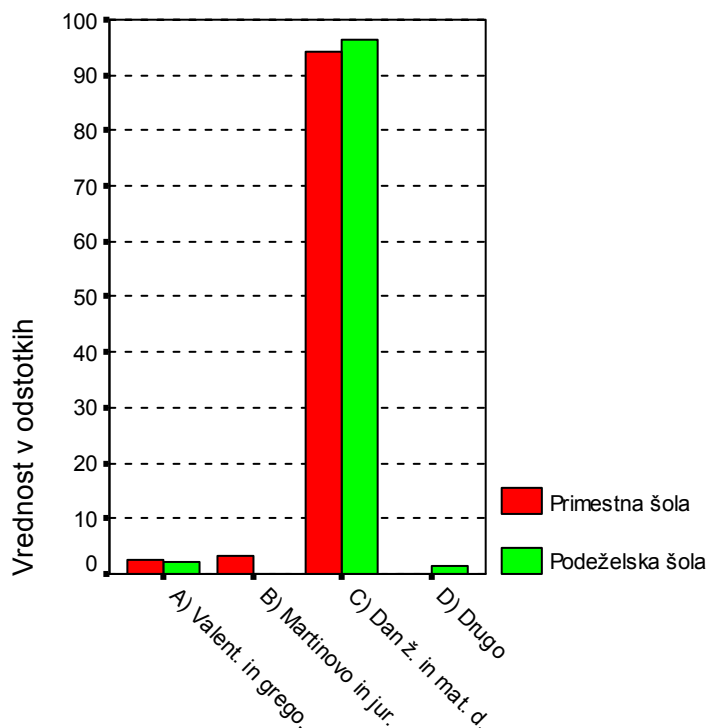
(23,7 %) in dan upora proti okupatorju (18,6 %). Najmanj učencev je povezovalo dejstva, povezana z dnevom reformacije, kar (41,5 %) pa ni našlo povezave pri nobenem prazniku.

Precej bolje so se izkazali učenci na podeželski šoli, saj jih je kar 70,6 % našlo pravilno povezavo pri slovenskem kulturnem prazniku, skoraj enak odstotek je bilo tistih, ki so našli povezave pri dnevu državnosti (50,3 %) in Marijinem vnebovzetju (51,7 %), nekoliko manj pa pri dnevu reformacije (36,4 %) in dnevu upora proti okupatorju (32,2 %). 25,9 % pa je bilo tistih, ki niso našli povezave pri nobenem prazniku.

5.7 KATERA PRAZNIKA STA POSVEČENA SAMO ŽENSKAM?

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
VALENTINOVO IN GREGORJEVO	3	2,5	3	2,1
MARTINOVO IN JURJEVO	4	3,4	0	0
D. ŽENA IN MATERINSKI DAN	111	94,1	138	96,5
DRUGO	0	0	2	1,4
SKUPAJ	118	100	143	100

Tabela 7: Prazniki, posvečeni ženskam

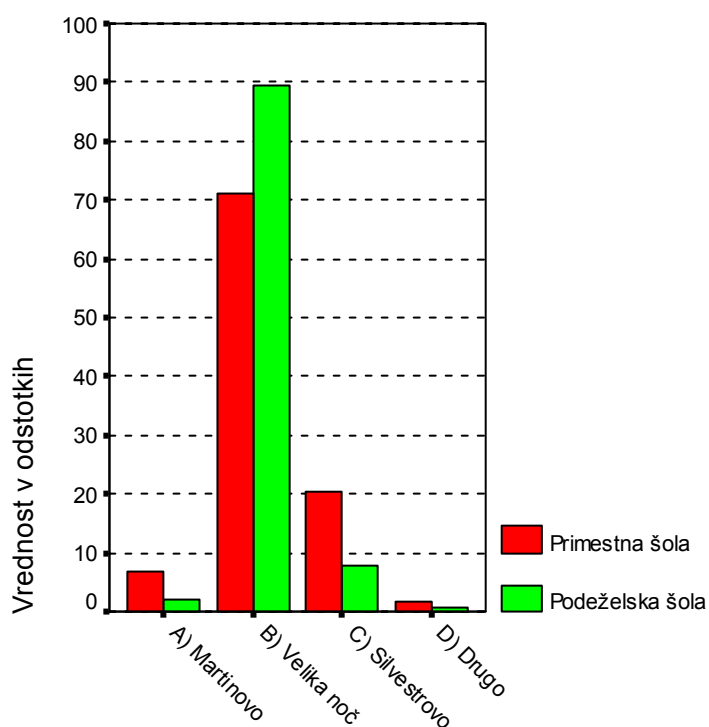
Graf 7: Prazniki, posvečeni ženskam

Največ učencev s primestne šole (94,1 %) ter tistih s podeželske šole (96,5 %) je pravilno ugotovilo, da sta praznika, posvečena samo ženskam, dan žena in materinski dan. Le 2,5 % učencev s primestne šole in 2,1 % tistih s podeželske šole meni, da sta to valentinovo in gregorjevo, 3,4 % učencev s primestne šole pa meni, da sta to martinovo in jurijsko. 2 učenca s podeželske šole sta označila odgovor drugo, kot razlago pa sta navedla, na ne vsta pravega odgovora.

5.8 KATERI KATOLIŠKI PRAZNIK JE POLEG BOŽIČA NAJVEČJI IN NAJSTAREJŠI?

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
MARTINOVO	8	6,8	3	2,1
VELIKA NOČ	84	71,2	128	89,5
SILVESTROVO	24	20,3	11	7,7
DRUGO	2	1,7	1	0,7
SKUPAJ	118	100	143	100

Tabela 8: Najstarejši katoliški praznik

Graf 8: Najstarejši katoliški praznik

Največ učencev primestne šole (71,2 %) je pravilno izbralo veliko noč za največji in najstarejši katoliški praznik. Sledijo tisti, ki menijo, da ta čas pripada silvestrovemu (20,3 %), martinovo pa je izbralo le 6,8 % učencev. 2 učenca sta označila možnost drugo: eden je zapisal, da odgovora ne pozna, drugi pa je kot največji in najstarejši katoliški praznik izbral novo leto.

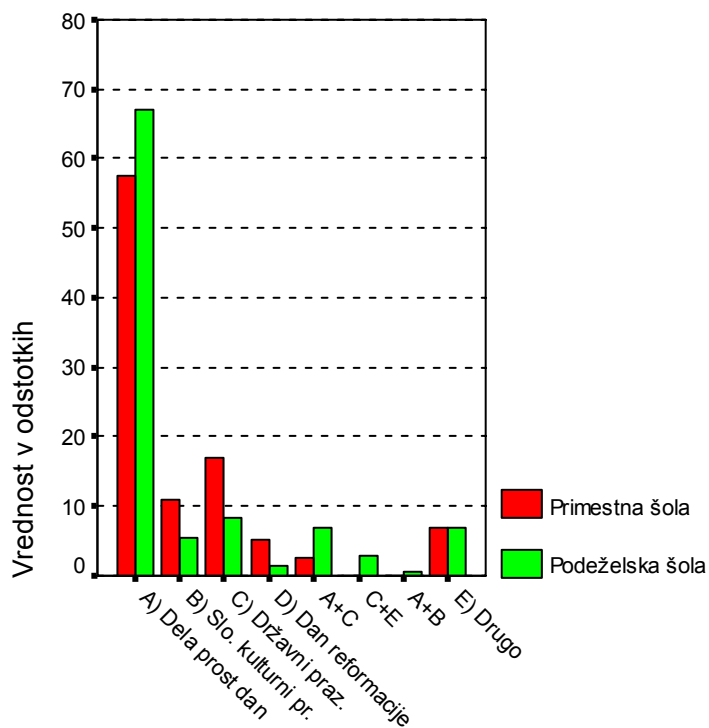
Tudi pri podeželski šoli je stanje precej podobno: 89,5 % jih je veliko noč označilo za iskani praznik, 7,7 % jih meni, da je ta praznik silvestrovo, le 2,1 % pa, da bi to lahko

bilo martinovo. En učenec pa je izbral možnost drugo, in sicer je zapisal, da sta to kar dva praznika: velika noč in silvestrovo.

5.9 PRAZNIK 1. MAJ JE:

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
A) DELA PROST DAN	68	57,7	96	67,1
B) SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK	13	11	8	5,6
C) DRŽAVNI PRAZNIK	20	16,9	12	8,4
D) DAN REFORMACIJE	6	5,1	2	1,4
A+C	3	2,5	10	7
C+E	0	0	4	2,8
A+B	0	0	1	0,7
E) DRUGO	8	6,8	10	7
SKUPAJ	118	100	143	100

Tabela 9: Poznavanje 1. maja

Graf 9: Poznavanje 1. maja

Na primestni šoli so učenci na dano vprašanje odgovarjali tako: da je 1. maj dela prost dan je odgovorilo 57,7 % učencev, da je to državni praznik meni 16,9 % učencev, kombinacijo obeh odgovorov pa so, kljub temu da sva jih v uvodnem delu opozorili, da je možnih več odgovorov, označili le trije učenci (2,5 %). 11 % jih meni, da je 1. maj slovenski kulturni praznik, 5,1 % pa, da je to dan reformacije.

Osem učencev je označilo možnost drugo: šest učencev odgovora ne pozna, eden meni, da je to kres, eden pa nama je zaupal, da ima ta dan rojstni dan.

Na podeželski šoli je stanje podobno: največ učencev (67,1 %) meni, da je 1. maj dela prost dan, sledijo tisti, ki pravijo, da je to državni praznik (8,4 %). Kombinacijo odgovorov A in C pa je tu označilo več učencev (7 %) kot na primestni šoli.

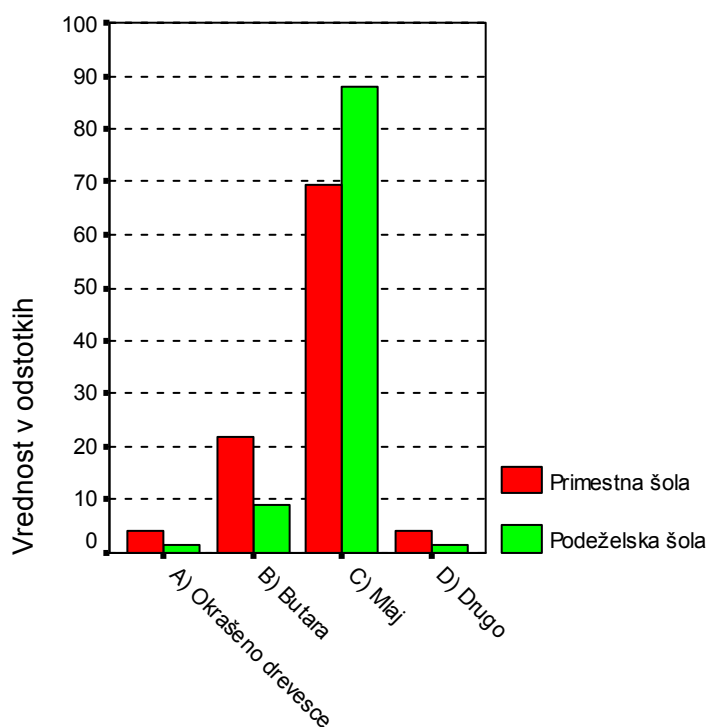
Ostali učenci so označili naslednje odgovore: slovenski kulturni praznik 5,6 %, dan reformacije 1,4 %, dela prost dan in slovenski kulturni praznik 0,7 %, možnost drugo pa je zapisalo kar 10 učencev (7 %). Navajali so, da je 1. maj dan dela (7 učencev), mlaj (en učenec), dva pa sta priznala, da odgovora ne vesta.

Zanimivi pa so bili odgovori pri kombinaciji odgovorov C in E: 2 učenca sta zapisala, da je 1. maj državni praznik dela, eden pa meni, da je to državni praznik, ko praznujemo dan vstopa v Evropsko unijo.

5.10 KAJ PONA VADI STOJI OB CESTAH OB 1. MAJU?

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
OKRAŠENO DREVESCE	5	4,2	2	1,4
BUTARA	26	22,1	13	9,1
MLAJ	82	69,5	126	88,1
DRUGO	5	4,2	2	1,4
SKUPAJ	118	100	143	100

Tabela 10: Kaj ponavadi stoji ob cestah ob 1. maju

Graf 10: Kaj ponavadi stoji ob cestah ob 1. maju

Tako na primestni (69,5 %) kot na podeželski šoli (88,1 %) je največ učencev zapisalo, da v dneh okoli 1. maja ob cestah stojijo mlaji. Sledijo tisti, ki menijo, da so to butare (22,1 % na primestni in 9,1 % na podeželski šoli). Najmanj (4,2 % na primestni in 1,4 % na podeželski šoli) pa jih meni, da ob cestah stoji okrašeno drevesce (kar konec koncev mlaj tudi je), vendar je le-to bolj rezervirano za novo leto.

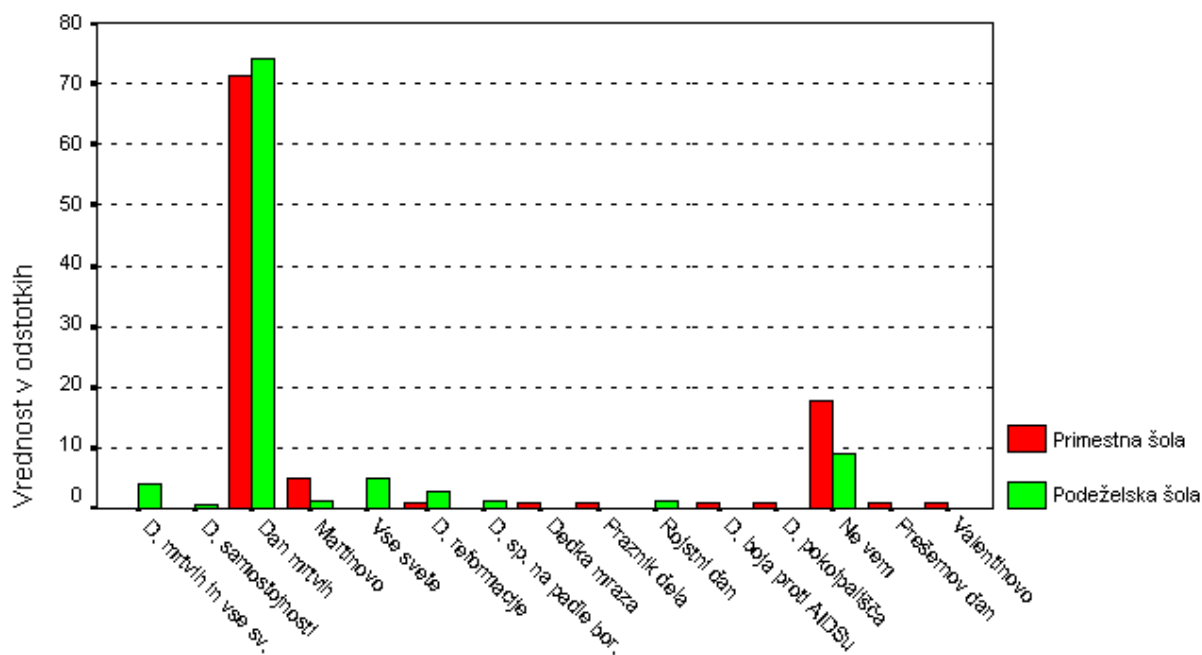
5 učencev s primestne šole je izbralo možnost drugo in sicer so navedli, da ob cesti ob 1. maju stojita mlaj in kres (en učenec), smreka (en učenec), ali pa so zapisali, da ne vedo (trije učenci).

Na podeželski šoli pa sta možnost drugo označila le dva učenca. Eden je zapisal, da ob cesti stojita mlaj in kres, drugi pa, da se tam pojavijo mlaj in prometni znaki.

5.11 KAJ PRAZNUJEMO 1. NOVBMBRA?

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
DAN MRTVIH	84	71,3	106	74,1
VSE SVETE	0	0	7	4,9
D. MRTVIH IN VSE SVETE	0	0	6	4,2
DAN SAMOSTOJNOSTI	0	0	1	0,7
MARTINOVO	6	5,2	2	1,4
DAN REFORMACIJE	1	0,8	4	2,8
DAN SPOMINA NA PADLE BORCE	0	0	2	1,4
ROJSTNI DAN	0	0	2	1,4
DEDKA MRAZA	1	0,8	0	0
PRAZNIK DELA	1	0,8	0	0
D. BOJA PROTI AIDS-u	1	0,8	0	0
D. POKOPALIŠČA	1	0,8	0	0
PREŠERNOV DAN	1	0,8	0	0
VALENTINOVO	1	0,8	0	0
NE VEM	21	17,9	13	9,1
SKUPAJ	118	100	143	100

Tabela 11: 1. november

Graf 11: 1. november

Največ učencev tako primestne (71,3 %) kot podeželske šole (74,1 %) je odgovorilo, da 1. novembra praznujemo dan mrtvih. Sledijo tisti, ki so napisali, da ne vedo, kaj bi lahko praznovali ta dan (17,9 % primestne in 9,1 % podeželske šole).

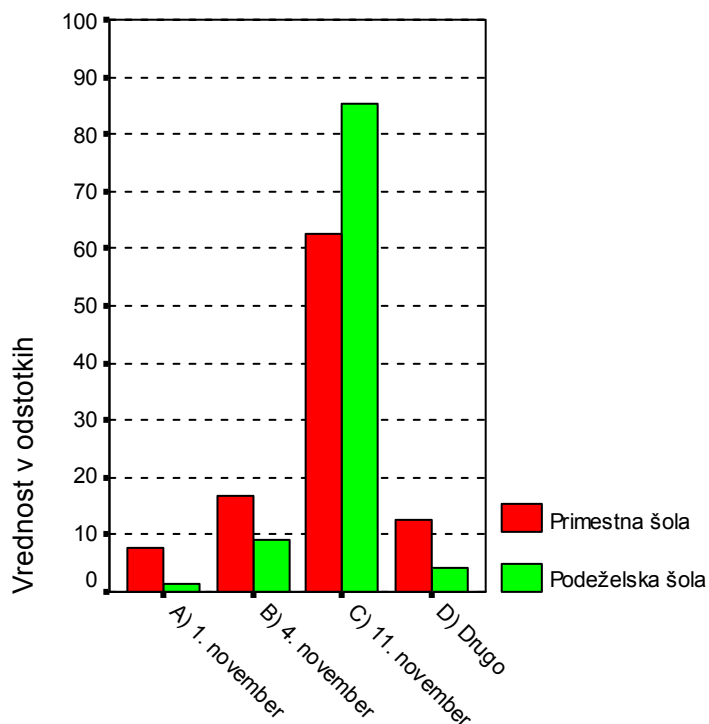
Na primestni šoli so omenjali še naslednje možne praznike, ki bi po njihovem lahko bili 1. novembra: martinovo (6 učencev - 5,2 %) ter dan reformacije, dedka Mraza, praznik dela, dan boja proti aidsu, dan pokopališča, Prešernov dan in valentinovo po 1 učenec.

Učenci s podeželske šole pa so našli naslednje praznike, ki se po njihovem praznujejo 1. novembra: vsi sveti (7 učencev - 4,9 %) dan mrtvih in vsi sveti (6 učencev - 4,2 %), dan reformacije (4 učenci - 2,8 %), martinovo, dan spomina na padle borce ter rojstni dan po 2 učenca (1,4 %) in dan samostojnosti 1 učenec.

5.12 NA KATERI DAN JE BILO LETOS MARTINOVO?

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
A) 1. NOVEMBER	9	7,6	2	1,4
B) 4. NOVEMBER	20	16,9	13	9,1
C) 11. NOVEMBER	74	62,7	122	85,3
D) DRUGO	15	12,8	6	4,2
SKUPAJ	118	100	143	100

Tabela 12: Martinovo

Graf 12: Martinovo

Tako na primestni šoli (62,7 %), kot na podeželski šoli (85,3 %) največ vprašanih učencev ve, da je god sv. Martina 11. novembra.

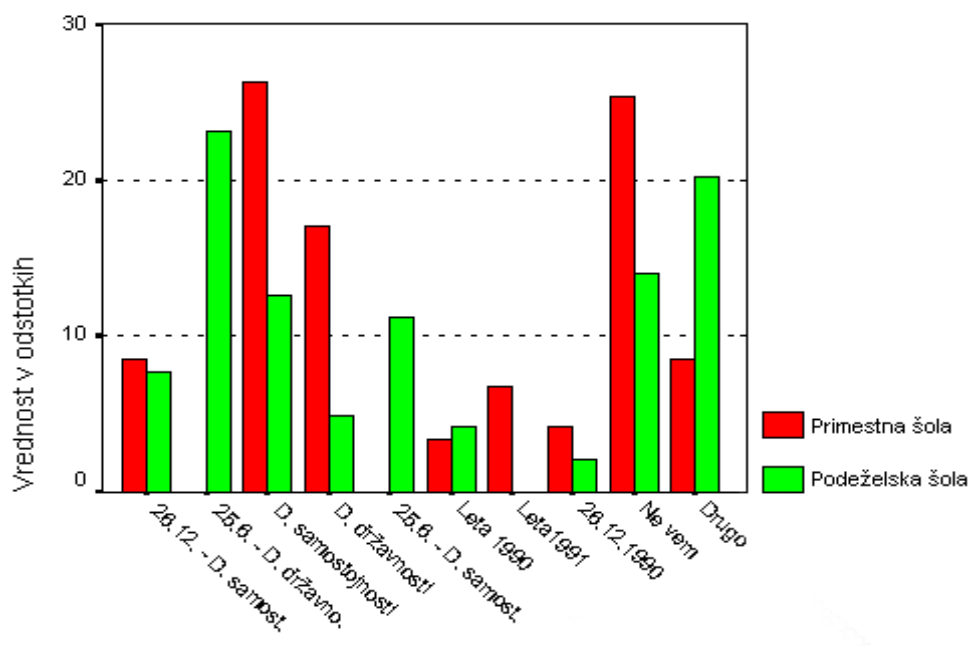
Na primestni šoli sledijo tisti, ki menijo, da je to 4. novembra (16,9 %) ter tisti, ki menijo, da ta praznik praznujemo 1. novembra (7,6 %). Za možnost drugo se je odločilo 12,8 % učencev, in sicer so napisali, da ne vedo, kdaj praznujemo ta praznik.

Na podeželski šoli je stanje podobno: 9,1 % učencev meni, da smo martinovo praznovali 4. novembra, 1,4 % pa, da smo ga praznovali 1. novembra. Možnost drugo je izkoristilo 4,2 % učencev, vsi pa so napisali, da ne vedo, kdaj praznujemo martinovo.

5.13 KDAJ SMO SE SLOVENCİ ODLOČILI ZA SAMOSTOJNO DRŽAVO IN KAKO IMENUJEMO TA PRAZNIK?

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
26.12. - D. SAMOSTOJNOSTI	10	8,5	11	7,7
25.6. - D. DRŽAVNOSTI	0	0	33	23,1
D. SAMOSTOJNOSTI	31	26,3	18	12,6
D. DRŽAVNOSTI	20	17	7	4,9
25.6. - D.SAMOSTOJNOSTI	0	0	16	11,2
LETA 1990	4	3,4	6	4,2
LETA 1991	8	6,8	0	0
26.12.1990	5	4,2	3	2,1
NE VEM	30	25,3	20	14
DRUGO	10	8,5	29	20,2
SKUPAJ	118	100	143	100

Tabela 13: Odločitev za samostojno Slovenijo

Graf 13: Odločitev za samostojno Slovenijo

Na primestni šoli so učenci takole razmišljali o dogodku iz naše bližnje zgodovine:

Le 8,5 % jih je pravilno odgovorilo, da smo se za samostojnost odločili 26.12., in da ta praznik imenujemo dan samostojnosti. 26,3 % ji je vedelo, kako se imenuje praznik, niso pa vedeli, kdaj se je ta zgodovinski trenutek zgodil. 17 % jih je menilo, da se

praznik imenuje dan državnosti, a tudi ti niso vedeli, kdaj bi se naj to zgodilo. Ostali odgovori pa si sledijo nekako tako: 25,3 % jih je odgovorilo, da ne poznajo odgovora, 6,8 % jih meni, da smo se za samostojnost odločili leta 1991, ne poznajo pa praznika, 4,2 % jih meni, da se je to zgodilo 26.12.1990, a ne poznajo praznika, 3,4 % pa pravi, da se je omenjeni dogodek zgodil leta 1990, a tudi ti ne poznajo imena praznika, posvečenega temu dogodku. 8,5 % je bilo različnih nepravilnih odgovorov (npr.: dan neodvisnosti, dan osamosvojitve, 1991 - dan reformacije, 1991 - državni praznik, ...).

Učenci na podeželski šoli so se odrezali še nekoliko slabše:

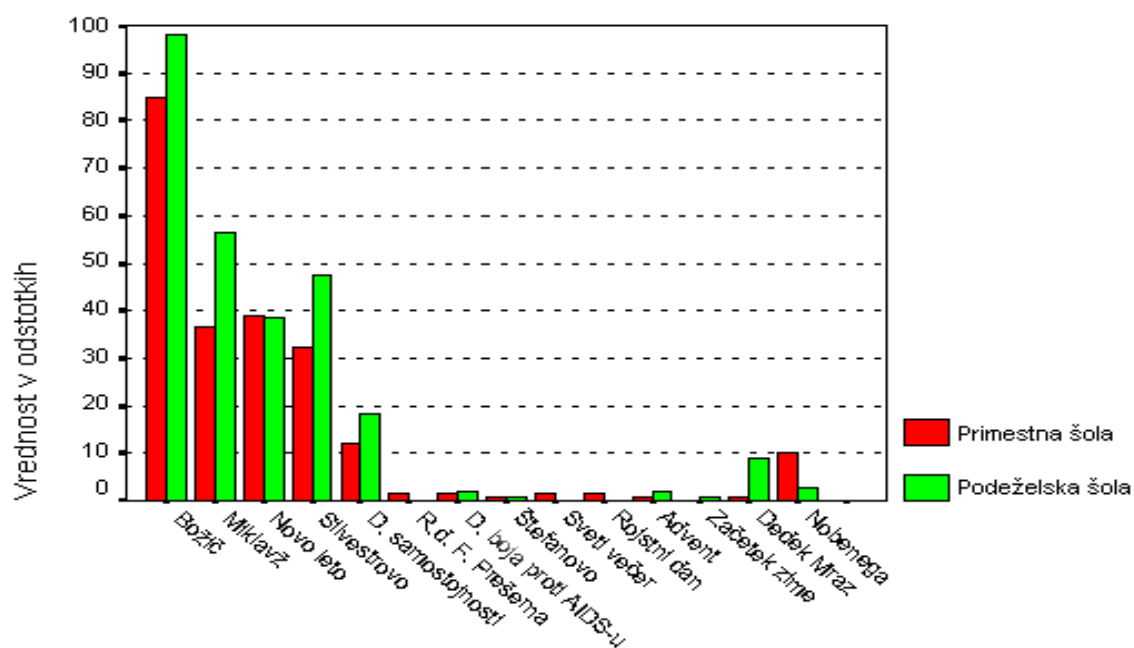
Le 7,7 % jih je zapisalo, da smo se Slovenci odločili za samostojnost 26.12., in da ta praznik imenujemo dan samostojnosti. 12,6 % jih pozna ime praznika, ne vedo pa, kdaj se je dogodek zgodil. 23,1 % jih meni, da smo se za samostojnost odločili 25.6., in da praznik imenujemo dan državnosti, ostali odgovori pa si sledijo tako: 14 % jih ni poznalo odgovora, 11,2 % jih meni, da je bilo to 25.6., in da praznik imenujemo dan samostojnosti, 4,9 % jih meni, da je iskani praznik dan državnosti, 4,2 %, da se je zgodovinski trenutek zgodil leta 1990, 2,1 % pa, da je bilo to 26.12.1990.

Kar 20,2 % učencev pa je zapisalo različne nepravilne odgovore.

5.14 NAŠTEJ PRAZNIKE MESECA DECEMBRA!

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
BOŽIČ	100	84,7	140	97,9
MIKLAVŽ	43	36,4	81	56,6
NOVO LETO	46	39	55	38,5
SILVESTROVO	38	32,2	68	47,6
D. SAMOSTOJNOSTI	14	11,9	26	18,2
R.D. F. PREŠERNA	2	1,7	0	0
D. BOJA PROTI AIDSU	2	1,7	3	2,1
ŠTEFANOVO	1	0,8	1	0,7
SVETI VEČER	2	1,7	0	0
ROJSTNI DAN	2	1,7	0	0
ADVENT	1	0,8	3	2,1
ZAČETEK ZIME	0	0	1	0,7
DEDEK MRAZ	1	0,8	13	9,1
NOBENEGA	12	10,2	4	2,8

Tabela 14: Prazniki meseca decembra

Graf 14: Prazniki meseca decembra

Največ učencev tako primestne (84,7 %) kot podeželske šole (97,9 %) je kot decembrski praznik omenilo božič. Sledijo prazniki miklavževo (36,4 % primestne ter 56,6 % podeželske šole), novo leto (39 % na primestni in 38,5 % na podeželski šoli) ter silvestrovo (32,2 % primestnih in 47,6 % podeželskih učencev).

Ostale praznike je omenilo precej manj učencev: dan samostojnosti (11,9 % na primestni in 18,2 % na podeželski šoli), dedek Mraz (0,8 % na primestni in 9,1 % na podeželski šoli), dan boja proti aidsu (1,7 % na primestni in 2,1 % na podeželski šoli), štefanovo (0,8 % na primestni in 0,7 % na podeželski šoli) ter advent (0,8 % na primestni in 2,1 % na podeželski šoli).

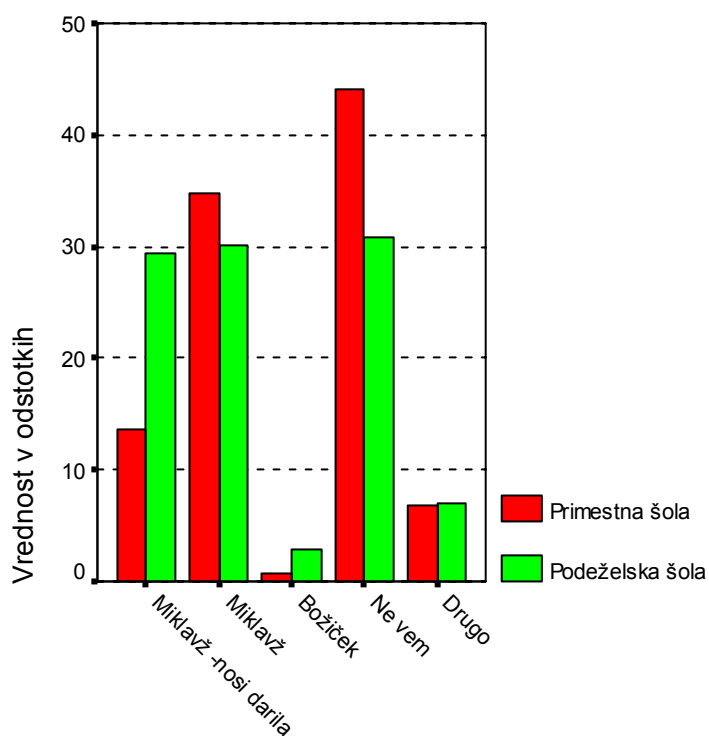
Na primestni šoli so omenili še naslednje praznike: rojstni dan Franceta Prešerna, sveti večer ter rojstni dan, na podeželski šoli pa začetek zime.

10,2 % učencev primestne šole in 2,8 % učencev podeželske šole pa ni napisalo nobenega praznika.

5.15 ALI VEŠ, KDO JE SV. NIKOLAJ IN ZAKAJ JE POMEMBEN?

	PRIMESTNA ŠOLA		PODEŽELSKA ŠOLA	
	F	F %	F	F %
MIKLAVŽ - NOSI DARILA	16	13,6	42	29,4
MIKLAVŽ	41	34,7	43	30,1
BOŽIČEK	1	0,8	4	2,8
NE VEM	52	44,1	44	30,8
DRUGO	8	6,8	10	7
SKUPAJ	118	100	143	100

Tabela 15: Poznavanje sv. Nikolaja

Graf 15: Poznavanje sv. Nikolaja

Zanimivo je, da je pri tem vprašanju na obeh šolah največji odstotek tistih učencev, ki odgovora niso poznali (44,1 % na primestni in 30,8 % na podeželski šoli). 34,7 % učencev primestne in 30,1 % tistih na podeželski šoli je odgovorilo, da je to Miklavž, 13,6 % primestnih in 29,4 % podeželskih učencev pa je poleg tega vedelo še, da Miklavž prinaša darila. 0,8 % primestnih in 2,8 % podeželskih učencev pa sv. Nikolaja enači z Božičkom (verjetno zaradi angleške različice imena Santa Claus, ki je okrajšava za Santa Nicolaus).

6,8 % primestnih učencev je navajalo različne druge odgovore: apostol, ki daje zdravje, Abraham, škof, župnik, dva sta omenila legendo o treh revnih dekletih, ki jim je Nikolaj omogočil poroko, eden pa legendo o umorjenih šolarjih, ki jih je Nikolaj obudil nazaj v življenje.

Tudi podeželski učenci (7 %) so bili izvirni pri različnih drugih odgovorih. Menijo, da je sv. Nikolaj zavetnik otrok, da je celo vasico rešil revščine, da je zavetnik gasilcev, nekaterim predstavlja sv. Nikolaj zgolj ime, eden pa je omenil legendo o treh revnih dekletih.

5.16 KAKO DOMA PRAZNUJETE BOŽIČ?

PRIMESTNA ŠOLA:

Največ učencev je odgovorilo, da ob božičnih praznikih postavijo in okrasijo božično drevesce, smreko ali jelko (44), sledi svečana skupna večerja ali kosilo v krogu družine ali prijateljev in sorodnikov (42), nato pa čakanje na Božička oz. obdarovanje (39) – ali pa kar kombinacija vseh treh dejavnosti.

Naštevali pa so še naslednje dejavnosti, ki se še pojavljajo ob praznovanju božiča: Vsa družina se zbere skupaj (17), obiščejo sorodnike in prijatelje ali pa le-te povabijo na obisk (11), veselijo se skupaj (8), mečejo petarde (5), gledajo TV (5), gredo k polnočnici (4), pečejo potico in piškote (4), prižigajo lučke in svečke (3), se sladkajo (3), postavijo jaslice (3), naredijo venček (3), počivajo (2), praznujejo izven doma (v restavraciji, na smučanju, ...) (2), pišejo voščilnice (1), molijo (1), obiščejo mašo (1) ali pa praznujejo vsak po svoje (1).

Štirje učenci božiča ne praznujejo, 2 sta napisala, da praznujejo pravoslavni božič, žal pa nama nista zaupala, kako, kar 23 učencev pa na to vprašanje ni odgovorilo.

Najbolje pa bodo način praznovanja božiča pri učencih primestne šole opisali citati povzeti iz anket:

»Že 24. decembra zjutraj postavimo božično jelko. Zvečer imamo božično večerjo, po večerji odpremo darila, ki jih najdemo pod jelko. Naslednji dan (25.12.) gremo na obisk k sorodnikom in jim zaželimo vesel božič in srečno novo leto.«

»Okrasimo jelko, pod njo postavimo darila, se ne kregamo, ne učimo in ne gremo v šolo ali službo.«

»Postavimo jaslice in smrečico, se obdarimo, že prej pa vsako nedeljo pred božičem na venčku prižgemo 1 svečko. Na božič gremo k maši, ...«

»Spečemo pogačo, v sredino damo kovanec, pogačo trikrat zavrtimo in tisti, ki v svojem kosu dobi kovanec, bo vse leto bogat.«

PODEŽELSKA ŠOLA:

Tudi največ učencev podeželske šole povezuje praznovanje božiča s podobnimi dejavnostmi kot učenci primestne šole: ob božiču postavijo in okrasijo božično smrečico (58), se obdarujejo (51) in večerjajo ali kosijo skupaj s celotno družino ali s sorodniki in prijatelji (40).

Dejavnosti, ki jih učenci podeželske šole še povezujejo s praznovanjem božiča pa so naslednje: obiščejo polnočnico (25), postavijo jaslice (18), pokajo s petardami ali spuščajo rakete (16), vsa družina se zbere skupaj (12), gledajo TV ali igrajo računalniške igrice (8), čakajo Božička (8), obiščejo sorodnike in prijatelje (6), okrasijo celo stanovanje ali hišo in njeno okolico (4), božične praznike preživijo doma (3), pojejo božične pesmi (3), praznujejo v restavraciji, hotelu, na smučanju, ... (3), molijo (1), pečejo potico in piškote (1), igrajo družabne igre (1), prižigajo svečke (1).

Kar 12 učencev je napisalo, da božiča ne praznujejo, 23 učencev pa na to vprašanje ni odgovorilo.

Za popestritev pa tudi tu nekaj citiranih odgovorov iz anket:

»Ko doma praznujemo božič, okrasimo jelko, povečerjamo ob svečah, nato pa se obdarujemo. Vsako leto je nepozaben božič.«

»Postavimo jaslice, drevešček, prižgemo sveče, cela hiša diši po cimetu in snegu ter praznikih.«

»Mami pripravlja večerjo, z očetom krasimo smreko. Po večerji položimo darila pod njo. Gledamo TV ali pa odidemo k polnočnicam.«

»Na sveti večer postavimo drevesce, ga okrasimo, postavimo jaslice, prižgemo lučke in zavijamo darila ter jih odnesemo pod smreko. Ob polnoči odidemo v cerkev k polnočnicam.«

»Postavimo smreko in jo skupaj okrasimo. Postavimo še jaslice. Ko je pripravljena večerja, vsi sedemo k mizi, zmolimo in se skupaj veselimo.«

»Na božični večer postavimo smrekco, po božični večerji gremo k polnočnici. Zjutraj pa z nasmehom na obrazih odvijamo darila.«

5.17 KDAJ JE SILVESTROVO IN KAJ TAKRAT PRAZNUJEMO?

52 učencev primestne šole in 81 učencev podeželske šole je pravilno odgovorilo, da je silvestrovo 31. decembra oz. da je to zadnji dan v letu in da na ta dan praznujemo slovo od starega leta in pričakujemo prihod novega leta. Ostali učenci so zapisali, da odgovora ne vedo oz. so napisali nepravilne ali nepopolne odgovore.

5.18 KAJ JE TEBI OSEBNO NAJBOLJ POMEENO PRI PRAZNIKIH?

PRIMESTNA ŠOLA:

Največ učencem primestne šole (28) so pri praznikih najbolj pomembna darila. 23 učencev je odgovorilo, da jim pri praznikih ni nič pomembno, 21 pa je takšnih, ki jim je najbolj všeč to, da smo takrat vsi doma. 17 učencem je za praznike pomembno, da se zabavajo, 13 pa to, da je takrat zbrana cela družina in da so skupaj. Pomembno jim je še praznično vzdušje (8), druženje (7), pirotehnika (5), spomin na dogodke oz. osebe, ki jim je praznik namenjen (5), da dobijo denar (3), enemu pa se zdi najbolj pomembno to, da praznik »zgleda, ko ta prav praznik«.

Tudi pri tem vprašanju za popestritev navajava nekaj citatov iz anket, povzetih iz vprašanja »Kaj je tebi osebno najbolj pomembno pri praznikih?«

»Da jih lepo preživim v družinskem krogu.«

»Da se takrat spomnimo na stvari oz. dogodke, ki so se zgodili v preteklosti.«

»Da sem z družino na toplem, da imam streho nad glavo, da sem zdrava in s prijatelji, ...«

PODEŽELSKA ŠOLA:

Na podeželski šoli so omenili precej več stvari, ki so jim pri praznikih pomembne. Največ učencev (30) meni, da je najbolj pomembno to, da smo takrat vsi doma. 28 je takšnih, ki jim je za praznike pomembno to, da je vsa družina skupaj, šestindvajsetim pa je za praznike pomembna zabava. Dvajsetim učencem največ pomenijo darila, trinajstim pri praznikih ni nič pomembno, 12 pa jih prisega na dobro hrano. 11 učencev je med pomembnimi stvarmi ob praznikih omenjalo veselje, srečo, zdravje, mir in ljubezen, 8 pa je takšnih, ki so jim takrat najbolj pomembne rakete in petarde.

Osmim učencem je zelo pomembno, da praznike sploh imamo, jih ohranimo in praznujemo, sedmim je pomembno praznično vzdušje, petim pa druženje.

Po en učenec pa je omenil enega od naslednjih dejavnikov: običaji, da se razumemo med sabo, spomin na tiste, ki jih sicer ne opazimo, osvetlitev okolice, spomin na dogodke, ki jim je praznik namenjen ter to, da prazniki niso na soboto ali nedeljo.

Še nekaj citatov za popestritev:

»Najbolj pomembna je ljubezen, sreča in zdravje ter da se skupaj poveselimo s starši, prijatelji in sorodniki.«

»Pri praznikih mi največ pomeni to, da se spomnimo zgodovinskih dogodkov, pomembnih datumov in znanih oseb.«

»Meni je najbolj pomembno vzdušje ljudi, s katerimi praznujem. Če so oni slabe olje, sem tudi jaz.«

»Najbolj pomembno mi je, da smo s prijatelji oziroma z družino. Veseli me, da lahko skupaj praznujemo in se veselimo. Moram pa priznati, da so mi včasih prazniki pomenili več kot sedaj.«

6. DISKUSIJA

Na začetku raziskovalne naloge sva si postavili kar nekaj hipotez in vse so se skozi nalogo izkazale za pravilne.

V prvi hipotezi sva trdili, da so osnovnošolcem nekateri prazniki, kot so recimo božič, novo leto, valentinovo, ... precej bolj poznani, kot nekateri drugi. To hipotezo lahko potrdiva, saj se je pri analizi ankete izkazalo, da so božič, novo leto in valentinovo res med najboljše poznanimi prazniki. Po poznanosti se jim je približala le še velika noč, ostale praznike pa učenci slabše poznajo.

Najina druga hipoteza trdi, da osnovnošolci s podeželja poznajo več praznikov kot osnovnošolci, ki živijo v predmestju. Tudi ta hipoteza se je izkazala za pravilno, saj so podeželski osnovnošolci našeli kar precej praznikov, ki jih primestni niso. Predvsem je šlo tu za manj znane, pretežno katoliške praznike.

Tretja hipoteza pravi, da so učencem pri praznikih bolj pomembni prosti dnevi in darila, manj pa bistvo in pomen praznikov. Tudi ta hipoteza se je izkazala za pravilno, saj so učenci, tako pogosto kot darila in proste dneve, omenjali le še zabavo, medtem ko je dejstvo, da je pri praznikih pomembno ozadje oziroma vsebina praznika omenilo zelo malo učencev.

Meniva, da sva za raziskovalno delo izbrali primerno metodo, saj nama je v celoti dala odgovore na zastavljena vprašanja. Anketni vprašalnik sva namreč izbrali zaradi možnosti, da daje v kratkem časovnem intervalu veliko število odgovorov, vzorec je lahko precej večji, kot npr. pri intervjuju, kar omogoči bolj realne rezultate, hkrati pa anonimnost anketnega vprašalnika omogoča bolj iskrene odgovore, saj učence ni strah, da bi jih zaradi nepoznavanja nekaterih dejstev kdo kaznoval.

Skozi raziskovalno delo sva spoznali in se naučili kar precej novega. Sva pa ugotovili, da bi se naslednjič ankete lotili nekoliko drugače, saj sva med samim delom (z raziskovalnim delom sva se namreč srečali prvič) ugotovili, da sva si nekatere naloge sami otežili.

Pri analizi ankete sva namreč ugotovili, da sva nekatera vprašanja (npr. vprašanja št. 6, 11, 13) zastavili tako, da sva imeli precej težko delo pri preštevanju odgovorov. Lažje bi bilo, če bi postavili vprašanja izbirnega tipa, saj bi bila obdelava takega tipa vprašanj lažja, izvedeli pa bi lahko isto kot pri tej obliki vprašanj.

V. ZAKLJUČEK

Priznati morava, da izdelava raziskovalne naloge o praznikih ni bila prav nič praznična, ampak je od naju terjala kar precej truda in napora. Glede na to, da sva se raziskovalne naloge nasploh, obe lotevali prvič, se nama je med delom pojavljalo kar precej težav, ki sva jih s pomočjo mentorice, literature, interneta, navodil za pripravo pisnega poročila, pa še kaj bi se našlo, bolj ali manj uspešno reševali.

Že v uvodu sva omenili, da bi za Slovence lahko dejali, da smo prazničen narod. Poznamo in praznujemo tako praznike ki jih poznajo tudi drugje po svetu kot tudi tiste ki jih praznujemo samo Slovenci. Skratka mnogo je vseh praznikov, ki jih poznamo in praznujemo. Nikoli pa se ne vprašamo, kako dobro te praznike sploh poznamo.

Ugotovitve, do katerih sva prišli skozi raziskavo, so zelo zanimive.

Ugotovili sva, da mnogo učencev res ne pozna pomena in ozadja praznika, kar je bila tudi ena od najinih hipotez. Z anketo sva potrdili tudi hipotezo, ki govori o tem, da osnovnošolci s podeželja bolje poznajo praznike kot primestni osnovnošolci. Dokopali sva se tudi do odgovora na vprašanje, ali je za otroke pomemben praznik kot celota, in izvedeli sva, da mnogi učenci praznike poznajo zelo malo. Zanje je pomembno le to, da jim takrat ni treba v šolo ter da dobijo darila in se zabavajo. Kulturna dediščina, ozadje in bistvo praznikov, način praznovanja naših prednikov in, nenazadnje, tudi vzroki za praznovanje, so najinim vrstnikom kaj malo pomembni.

Tudi sami sva izvedeli precej novega o praznikih. Priznati namreč morava, da sva bili na začetku raziskovanja zelo podobni najinim vrstnikom, in da je bilo tudi najino poznavanje praznikov zelo skopo. Zato pa sva skušali ugotoviti, kako je z najinimi vrstniki. Z raziskovanjem, sestavljanjem ankete, prebiranjem literature in z veliko pridnega dela nama je uspelo. Zdaj se lahko pohvaliva, da o praznikih veva več, kot večina najinih vrstnikov, še vedno pa je veliko več tega, kar bi se o praznikih še lahko naučili.

To raziskovalno nalogo, v katero sva se podali ravno zaradi najinega nepoznavanja praznikov, sva zaključili. Marsikaj bi se v zvezi s prazniki še dalo raziskati. Recimo, zakaj podeželski osnovnošolci praznike poznajo precej bolje, kot primestni. Prav gotovo se bova raziskovalne naloge lotili tudi naslednje leto, in morda bova raziskali še kakšno področje praznikov, ki je, za naju, ostalo še neraziskano.

VI. VIRI IN LITERATURA

KNJIGE:

- Damjan J. Ovsec: VELIKA KNJIGA O PRAZNIKIH, Domus, 1993
- Niko Kurent: PRAZNIČNO LETO SLOVENCEV, 1. in 2. knjiga, Družina, Ljubljana, 1998
- J. Cvirn, E. Hriberšek, A. Čuden: KORAKI V ČASU – NOVI VEK (Zgodovina za 8. razred devetletke), DZS, Ljubljana, 2001
- Slovar slovenskega knjižnega jezika

INTERNETNI NASLOVI:

- <http://www2.arnes.si/~osceifb1s/valentin.htm>
- <http://www2.arnes.si/~osceifb1s/valentin.htm#gregor>
- <http://www.mladina.si/dnevnik/19078>
- http://www.pinkponk.com/aktualnatema.asp?ID_at=282
- <http://www.pivocvetje.com/slo/index.php>

VIRI SLIK:

- Slike 1, 4, 5, 6 in 8 – Dolores Seničar
- Sliki 2 in 7 – Koraki v času (Novi vek) str. 31 in 93
- Slika 3 – <http://www.pinkponk.com>
- Slika 9 – razglednica Gikart
- Slika na naslovnici – Uroš Šega

VII. PRILOGA

Anketa- PRAZNIKI

Zdravo!

Sva ... in ... iz OŠ V letošnjem šolskem letu sva se lotili raziskovanja Slovenskih praznikov in z anketo, ki je pred teboj želiva izvedeti, koliko osnovnošolci poznamo te praznike.

Anketo rešiš tako, da obkrožiš odgovor za katerega misliš, da je pravilen (včasih je lahko pravilnih več odgovorov), ob ostalih vprašanjih pa odgovor vpišeš na črto ali vprašanje in odgovor povežeš.

Za sodelovanje se ti zahvaljujeva!

1. OD KOD PRIHAJAŠ?

- a) Jedro mesta
- b) Obrobje mesta
- c) S podeželja
- d) Drugo: _____

2. KOLIKO PRAZNIKOV MISLIŠ, DA IMAMO SLOVENCİ?

3. NAŠTEJ VSAJ NEKAJ PRAZNIKOV, KI SE JIH SPOMNIŠ.

4. POZNAŠ NAMEN PUSTOVANJA?

- a) Da se zamaskirani zabavamo
- b) Da odženemo zimo
- c) Da izkažemo čast pomembnim ljudem naše zgodovine
- d) Drugo: _____

5. KATERI PRAZNIK POLEG VALENTINOVEGA ŠE IMAMO LJUDJE ZA PRAZNIK ZALJUBLJENCEV?

- a) Binkošti
- b) Gregorjevo
- c) 40 mučenikov
- d) Drugo: _____

6. POVEŽI, KAR SODI SKUPAJ!

8. februar	OF	slov. kulturni praznik
27. april	katoliški praznik	dan državnosti
25. junij	Primož Trubar	Marijino vnebovzetje
15. avgust	SLO - samostojna država	dan reformacije
31. oktober	France Prešeren	dan upora proti okupatorju

7. KATERA PRAZNIKA STA POSVEČENA SAMO ŽENSKAM?

- a) Valentinovo in gregorjevo
- b) Martinovo in jurijevo
- c) Dan žena in materinski dan
- d) Drugo: _____

8. KATERI KATOLIŠKI PRAZNIK JE POLEG BOŽIČA NAJVEČJI IN NAJSTAREJŠI?

- a) Martinovo
- b) Velika noč
- c) Silvestrovo
- d) Drugo: _____

9. PRAZNIK 1. MAJ JE:

- a) Dela prost dan
- b) Slovenski kulturni praznik
- c) Državni praznik
- d) Dan reformacije
- e) Drugo: _____

10. KAJ PONAVALDI STOJI OB CESTAH OB 1. MAJU?

- a) Okrašeno drevesce
- b) Butara
- c) Mlaj
- d) Drugo: _____

11. KAJ PRAZNUJEMO 1. NOVEMBRA?

12. NA KATERI DAN JE BILO LETOS MARTINOV?

- a) november
- b) 4. november
- c) 11. november
- d) Drugo: _____

13. KDAJ SMO SE SLOVENCİ ODLOČILI ZA SAMOSTOJNO DRŽAVO IN KAKO IMENUJEMO TA PRAZNIK?

14. NAŠTEJ PRAZNIKE MESECA DECEMBRA!

15. ALI VEŠ, KDO JE SV. NIKOLAJ IN ZAKAJ JE POMEMBEN?

16. KAKO DOMA PRAZNUJETE BOŽIČ? (Opiši v nekaj stavkih)

17. KDAJ JE SILVESTROVO IN KAJ TAKRAT PRAZNUJEMO?

18. KAJ JE TEBI OSEBNO NAJBOLJ POMEMBNO PRI PRAZNIKI?

Hvala za sodelovanje!

ZAHVALA

Pri najini raziskovalni nalogi sva bili deležni pomoči:

- *Ravnatelj, učitelj in učencev sedmih in osmih razredov na osnovnih šolah Frankolovo, Dobrna in Hudinja - pri razdeljevanju in izpolnjevanju anketnih vprašalnikov.*
- *G. Uroša Šega in g. Matjaža Seničarja - pri končni računalniški obdelavi.*
- *Go. Olge Kožel - pri lektoriranju besedila.*

Brez njihove pomoči naloga ne bi bila takšna, kot je, zato se jim iskreno zahvaljujemo.

Dolores in Vesna